

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри обліку та аудиту

_____ Кратг О.А
(підпис) (ПІБ)
« ____ » _____ 20__ р.

ВИПУСКНА РОБОТА
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ВИПУСКНИКА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 071 «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ОБЛІК І АУДИТ»

Тема: «Облік і аналіз дебіторської заборгованості на авіаційному підприємстві»

Виконавець: студентка ОА-415Б, Панченко Єлизавета Андріївна

Керівник: Доцент кафедри обліку та аудиту, Костюнік Олена Валеріївна

Нормо контролер _____ Костюнік О.В.

КИЇВ 2021 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та бізнес-адміністрування

Кафедра обліку та аудиту

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Освітньо-професійна програма «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри обліку та аудиту

Кратт О.А

(підпис)

(ПІБ)

«___» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ

на виконання дипломної роботи студентки

Панченко Єлизавети Андріївни

1. Тема дипломної роботи «Облік і аналіз дебіторської заборгованості на авіаційному підприємстві» затверджена наказом ректора від «14» квітня 2021 р. №597/ ст.
2. Термін виконання роботи: з «17» травня 2021 р. по «20» червня 2021 р.
3. Вихідні дані до роботи: нормативно-правові документи, інтернет-ресурси у відкритому доступі; наукові публікації по спеціальності; Бухгалтерська звітність ДП «Украерорух»: баланс форма №1, звіт про фінансові результати форма № 2, статут підприємства ДП «Украерорух».
4. Зміст пояснювальної записки: 1. Теоретичні основи обліку і аналізу дебіторської заборгованості. 2. Облік дебіторської заборгованості на ДП «Украерорух». 3. Аналіз дебіторської заборгованості на підприємстві.
5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу: Лист 1. Поняття «Дебіторська заборгованість». Лист 2. Класифікація дебіторської заборгованості. Лист 3. Оцінка дебіторської заборгованості. Лист 4. Облік дебіторської заборгованості. Лист 5. Державне підприємство обслуговування повітряного руху України. Лист 6. Організаційна структура ДП «Украерорух». Лист 7. Етапи документообігу на ДП «Украерорух». Лист 8. Відображення інформації про дебіторську заборгованість у фінансовій звітності на ДП «Украерорух». Лист 9. Показники ділової активності на ДП «Украерорух». Лист 10. Динаміка фінансових результатів діяльності ДП «Украерорух».

6. Календарний план-графік

№ з/п.	Завдання	Термін виконання етапу роботи	Примітка
1.	Вступ	17.05.2021 р. 18.05.2021 р.	
2.	Розділ 1. Теоретичні основи обліку і аналізу дебіторської заборгованості	19.05.2021 р. 24.05.2021 р.	
3.	Розділ 2. Облік дебіторської заборгованості на ДП «Украерорух»	25.05.2021 р. 28.05.2021 р.	
4.	Розділ 3. Аналіз дебіторської заборгованості на підприємстві	29.05.2021 р. 07.06.2021 р.	
5.	Оформлення пояснювальної записки, графічного матеріалу, подання дипломної роботи на кафедру, перед захист. Рецензування роботи.	08.06.2021 р. 11.06.2021 р.	
6.	Перед захист	14.06.2021 р.	
7.	Оформлення документів до захисту	15.06.2021 р.	
8.	Захист дипломної роботи в ЕК	18.06.2021 р.	

7. Консультації з окремих розділів:

Розділ	Консультант (посада, ПІБ)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
РОЗДІЛ 1	Доцент Костюнік О.В.		
РОЗДІЛ 2	Доцент Костюнік О.В.		
РОЗДІЛ 3	Доцент Костюнік О.В.		

8. Дата видачі завдання: «15» травня 2021 р.

Керівник дипломної роботи _____ Костюнік О.В.
(підпис керівника) (П.І.Б.)

Завдання прийняв до виконання _____ Панченко Є.А.
(підпис випускника) (П.І.Б.)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до випускної роботи Панченко Є.А. «Облік і аналіз дебіторської заборгованості на авіаційному підприємстві»: 98 сторінок, 8 рисунків, 18 таблиць, 40 використаних джерел, 7 додатків.

ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ, ОБЛІК, АНАЛІЗ, ОЦІНКА, ХАРАКТЕРИСТИКА, РЕЗЕРВ СУМНІВНИХ БОРГІВ, ПОНЯТТЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ.

Мета роботи полягає у розкритті питань щодо обліку, аналізу, та оцінки дебіторської заборгованості на підприємстві.

Об'єкт дослідження: процес організації і методика аналізу та обліку дебіторської заборгованості.

Предмет дослідження: сукупність теоретико-методичних та практичних підходів щодо бухгалтерського обліку та аналізу дебіторської заборгованості на авіаційному підприємстві.

Методи дослідження: спостереження, порівняння, узагальнення, системно-структурний, аналіз, синтез, індукція, дедукція, графічний, коефіцієнтний.

Інформаційні джерела: законодавчі та нормативні акти, що регламентують бухгалтерський облік та аналіз дебіторської заборгованості, матеріали наукових конференцій і досліджень, інформація друкованих та електронних періодичних видань.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості застосування викладених у роботі пропозицій щодо підвищення ефективності процесу обліку та аналізу дебіторської заборгованості.

Апробація результатів дослідження: тези доповіді на конференції.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ	9
1.1 Поняття та класифікація дебіторської заборгованості, її економічна сутність	9
1.2 Порядок визнання та оцінки бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості підприємства	17
1.3 Нормативно-правове регулювання обліку і аналізу дебіторської заборгованості підприємства	22
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА ДП «Украерорух»	26
2.1 Організаційна характеристика ДП «Украерорух»	26
2.2 Організація первинного обліку дебіторської заборгованості на ДП «Украерорух»	36
2.3 Синтетичний та аналітичний облік дебіторської заборгованості на ДП «Украерорух»	40
2.4 Порядок відображення інформації про дебіторську заборгованість у фінансовій звітності на ДП «Украерорух»	50
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	54
3.1 Мета, завдання та джерела аналізу дебіторської заборгованості	54
3.2 Методика аналізу дебіторської заборгованості	57
3.3 Аналіз дебіторської заборгованості на ДП «Украерорух»	62
ВИСНОВКИ	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	82
ДОДАТКИ	86

ВСТУП

Сьогодні бухгалтерський облік є найважливішою функцією управління. Він відображає фактичні процеси виробництва, обігу, розподілу і споживання, обліку характеризує фінансово-економічний стан економіки та це основа для планування вашої майбутньої діяльності. Процес реформ бухгалтерського обліку обумовлений складними характеристиками та досвідом, набутим у розробці попередньої системи бухгалтерського обліку. Під час своєї діяльності компанія не завжди здійснює платежі третім особам компанії або приватні особи одночасно з передачею права власності, проведення робіт, надання послуг тощо.

На практиці завжди є ситуація, коли з одних або з інших причин компанія не може стягувати борги з ділових партнерів за товари чи послуги, що надаються.

У цьому випадку виникає дебіторська заборгованість, що по суті є безвідсотковою позикою покупцеві. Це триває місяцями, іноді роками, і чим довший термін погашення, швидше за все, оплата за товар або послуги не буде прийнята. Зростаючи дебіторська заборгованість погіршує фінансовий стан компанії, а часом і призводить до банкрутства.

Дебіторська заборгованість має немалий фактор на визначення справедливості фінансової звітності, тому точне визначення є важливим значення. Це визначає придатність даної роботи.

Найбільш велика проблема, яка є гострою для суб'єктів управління в сучасний час і безпосередньо пов'язане з розрахунково-платіжними операціями, здійснюється створення та оплата дебіторської заборгованості.

Тому вирішення проблем сьогодні є найважливішим питанням, щоб допомогти поліпшити фінансове становище компанії, правильно організувати облік дебіторської заборгованості, її аналіз та контроль. Все це допоможе визначити вплив факторів на зростання боргу, та розрахунок резерву сумнівних боргів.

Проблеми розвитку теорії та практики бухгалтерського обліку та аналізу дебіторській заборгованості розглядаються у великій кількості праць національних економістів, одні з них це: Хітчинг К. , Стоун Д. , Боді З. , Бланк І. , Білик М. , Сопко В. , Чеснакова Л. , Безкоровайна Л. , Костюченко В. та інші.

Мета випускної роботи полягає у розкритті питань щодо обліку, аналізу, та оцінки дебіторської заборгованості на підприємстві.

Для здобутку поставленої мети в роботі зазначені конкретні цілі для рішення таких завдань:

- розкриття економічної сутності та історичний аспект обліку дебіторської заборгованості;
- дослідження особливостей будови бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості на підприємстві;
- з'ясування чинної методики первинного, аналітичного та синтетичного обліку операцій з відшкодуваннями наданих збитків та претензій;
- аналізування стану розрахунків з дебіторами ДП «Украерорух»;
- дослідження форм виконання контролю дебіторської заборгованості на підприємстві.

Об'єкт дослідження: процес організації і методика аналізу та обліку дебіторської заборгованості.

Предмет дослідження: сукупність теоретико-методичних та практичних підходів щодо бухгалтерського обліку та аналізу дебіторської заборгованості на авіаційному підприємстві.

Теоретична та методологічна основа являє собою методологію і загальнонаукові принципи проведення комплексних досліджень. Нормативні та законодавчі документи про те, що облік і контроль розрахунків з дебіторською заборгованістю та відшкодування збитків за умов.

Матеріали, що містяться у виконанні використаної роботи в роботі вчених у галузі теорії та практики бухгалтерського обліку, аудиту та

галузевий аналіз, керівні принципи та правила, статистика, інформація про наукові та науково-практичні конференції з проблем бухгалтерія.

Методи були використані в процесі дослідження, наукова абстракція, індукція та дедукція, групування, порівняння, аналіз синтез (при оцінці стану дебіторської та кредиторської заборгованості).

Апробація результатів дипломної роботи: Десята міжнародна науково-практична он-лайн конференція «Актуальні проблеми і тенденції розвитку бухгалтерського обліку та аудиту» (м. Київ, 15 квітня 2021 р.)

Структура та обсяги дипломної роботи. Випускна робота складається з вступу, трьох розділів і висновку, додатків, які подані на 98 сторінках друкованого тексту.

Матеріалів в дипломній роботі включають 8 рисунків, 18 таблиць та 7 додатків. Список використаних джерел включає 40 найменування, які подані на 4 сторінках.

У вступі відображено про наукове обґрунтування значимості і вагомості обраної теми, сформовано мету, завдання, предмет і об'єкти дослідження, зорієнтовано на перелік застосованих методів дослідження, розкрито зміст теми, зазначені бази та головні дані для розроблення теми, розкрито необхідність проведення дослідження, структура дипломної роботи.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

1.1 Поняття та класифікація дебіторської заборгованості, її економічна сутність

Під час господарської діяльності між компанією та постачальниками існують взаєморозрахункові відносини, і ці відносини зазвичай створюються за допомогою укладання договорів купівлі-продажу товарних запасів, цінностей, контракти, послуги тощо. Це нормально і є важливою основою зобов'язань, загальною формою втілення товарно-грошових відносин у ринковій економіці.

Основні документами, що регулюють права та обов'язки сторін, є угоди, контракти. Юридичний обов'язок виникає в день підписання договору, а по суті ці роботи проводяться в майбутньому. Але у нього немає такого обов'язку спочатку же ж відобразитися в бухгалтерському обліку, оскільки фіксується лише після недоплати з цього приводу. Зазвичай такий борг з'являється після отримання права користування товарами чи послугами. Крім того, якщо угода не буде виконана, це призведе до збільшення штрафів, що також буде відображено в бухгалтерський облік.

В даний час розвиток регіональних відносин залежить від ринкової конкуренції на ринку, а також купівлі-продажу товарів чи послуг. Це приписано до того, що асортимент товарів і послуг розвивається дуже швидко, чи можливо, через те що збільшується низка товариств, установ та інших суб'єктів господарювання, які виходять на міжнародний рівень, та інші чинники, що впливають на дані відносини. У процесі своєї діяльності підприємства, організації та установи використовують різноманітні напрями

для розширення взаємовідносин з іншими суб'єктами господарювання та збільшення обсягів виробництва товарів чи послуг, але це призводить до зростання дебіторської заборгованості.

Потрібно звернути увагу, що дебіторська заборгованість відіграє велику та важливу роль на підприємствах, оскільки це впливає на узагальнення фінансової інформації на підприємстві, прозорість та чіткість наданих даних що до розрахункових операцій.

В сучасний період велика кількість науковців має своє особисте поняття «дебіторська заборгованість».

Згідно з Положення (стандарт) бухгалтерського обліку (далі - П(С)БО) № 10 «Дебіторська заборгованість» є сумою заборгованості дебіторів певному підприємству на певну дату. Де дебітори – це юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів.[26]

Історія поняття «Дебіторська заборгованість» з'явилась у 8 ст. н. е., коли Е. Деграндж і Дж. Дзаппа почали досліджувати дебіторську заборгованість як один із факторів, що характеризує фінансовий стан підприємства, а також є показником платоспроможності й виконання зобов'язань перед державою та іншими підприємствами.

Міжнародні (стандарти) бухгалтерського обліку (далі - М(С)БО) 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» вважає дебіторську заборгованість як похідну фінансових активів з фіксованими платежами, що підлягають визначенню та не мають котирування на активному ринку. [18]

Дослідженням, вивченням умов та проблем заборгованості займаються зарубіжні і вітчизняні вчені, такі як Хітчинг К. , Стоун Д. , Боді З. , Бланк І. , Білик М. , Сопко В. , Чеснакова Л. , Безкоровайна Л. , Костюченко В. та інші.

Коли починаєш опрацьовувати переклади робіт закордонних вчених, то можна зробити висновки що «дебіторська заборгованість» це як рахунки дебіторів або ж рахунки до отримання. Саме тому Стоун Д. та Хітчинг К. визначають його як «рахунки до отримання», а дебіторів – особами, що

повинні повернути кошти за товари і послуги, які вже одержані, проте не сплачені ними. [32]

Професори вищих навчальних закладів, один з них це - Боді З., визначає дебіторську заборгованість як «рахунки до отримання», зазначаючи, що це та сума, яку покупці продукції повинні виплатити підприємству. [4]

Білик М.Д. під даною заборгованістю розуміє матеріальні ресурси, які не оплачені контрагентами, або кошти, які вилучені у підприємства. [2]

Також, дебіторська заборгованість — це борги контрагентів, що належать підприємству, її зменшення знижує коефіцієнт покриття. [5]

На думку деяких вчених дана заборгованість включається у склад активів суб'єктів господарювання, які є боржниками у взаємовідносинах, виникнувши через певні причини.

Також, дане поняття розглядають, як надходження фінансових та нефінансових активів, що виникають у вигляді зобов'язань юридичних або фізичних осіб під час проведення господарської діяльності.

Однією з розповсюджених теорій, було те що дебіторська заборгованість являється безвідсотковою позикою для контрагентів.

Наукові дослідження щодо сутності поняття «Дебіторська заборгованість» наведені у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Наукові дослідження щодо сутності поняття «Дебіторська заборгованість»

№	Джерело	Сутність
1	П(С)БО10 «Дебіторська заборгованість» [26]	Дебіторська заборгованість— це суми заборгованості дебіторів підприємству на певну дату.
2	П(С)БО 13 «Фінансові інструменти» [27]	Один із видів фінансових активів і визначається як контракт, що дає право отримувати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого підприємства.

3	М(С)БО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» [18]	Це похідні фінансові активи з фіксованими платежами, які підлягають визначенню та не мають котирування на активному ринку
---	--	---

Продовження табл. 1.1

4	Д. Стоун, К. Хітчинг [32]	Дебіторська заборгованість—це сума боргів, які винні підприємству юридичні або фізичні особи та які виникли у результаті господарських взаємовідносин з ними.
5	І.О. Бланк [3]	Сума заборгованості на користь підприємства за наданий ним комерційний кредит, споживчий кредит, а також за попередню оплату продукції, що купується
6	Г. Г. Кірейцев [10] Л.А. Некрасенко [20]	Дебіторська заборгованість – вимоги щодо оплати, боргові вимоги - еквівалент боргу особи, на яку покладається виконання обов'язку
7	О.В. Зінченко, [9] Л.В. Кручак, [13]	Дебіторська заборгованість - кошти у розрахунках
8	М.В. Кужельний, [14] Л.В. Бондарчук [5]	Дебіторська заборгованість – права на повернення боргу
9	О. М. Бандурка, [1] О.С. Кривоконь [12]	Дебіторська заборгованість - борг одного суб'єкта іншому
10	К.С. Сурніна [33]	Майно (матеріальні ресурси), що не оплачені контрагентами, або готівка, що вилучена з кругообігу оборотних засобів

Джерело: Узагальнено автором відповідно джерел

[26,27,18,32,3,10,20,9,13,14,5,1,12,33]

Слід зазначити, що більшість тлумачень поняття "дебіторська заборгованість" є стислими та складними, оскільки грошові позичальники можуть бути не лише нашими власними, а й на інші товари. Слід зазначити, що частка знаходиться дебіторської заборгованості в оборотних та необоротних активах.

Класифікація, орієнтована на дебіторську заборгованість, відіграє важливу роль у врегулюванні та аналізі заборгованості. Якщо добре відібрано та відформатований ступінь дебіторської заборгованості, чітко розподілений підрозділ з типами характеристик, щоб виявити загальний характер та порядок в окремій його частині, а також ефективність управління.

Класифікація дебіторської заборгованості частіше проводиться з певних причин із використанням плану рахунків. Слід зазначити, що склад та структура боргу в розвинутих економіках може відрізнятися від українського, оскільки це залежить від законодавства відповідної країни та повноважень бухгалтера, які визначаються чинною практикою бухгалтерського обліку в Україні. В інших країнах суб'єкт господарювання може відображати статті балансу та рівні деталізації.

Дебіторська заборгованість класифікується за певними ознаками:

- за контрагентами;
- зв'язок з нормальним операційним циклом та терміном погашення;
- об'єктів, щодо яких виникли зобов'язання дебіторів;
- платоспроможність кредитора.

П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» публікує класифікацію дебіторської заборгованості. Однак слід зазначити, що класифікація зобов'язань перед контрагентами є важливою. Для правильної оцінки фінансового стану компанії необхідно провести детальний аналітичний облік дебіторської заборгованості, завдяки автоматизованому часу це набагато простіше.

Науковцями є невизначений поділ дебіторської заборгованості на поточну та довгострокову заборгованість. Експерти не погоджуються, оскільки одні вважають такий поділ важливим інструментом фінансового аналізу, інші - що класифікація дебіторської заборгованості є загальною.

На думку фахівця М.Д. Білик ліквідність заборгованості потрібно поділити на довгострокову і короткострокову залежно від терміну

погашення, оскільки в загальному це задовольняє класифікацію статей заборгованості в балансі. [2]

Економіст Т.М. Мальков стверджує, що заборгованість немає обмежень строком у структурі короткострокових активів. [16]

Але запевняє, що поточні активи буде використано впродовж одного операційного циклу або одного року.

Операційний цикл – це період часу від придбання активів до їх обертання у грошові кошти чи еквіваленти. [5]

Класифікація дебіторської заборгованості розкривається по різному. Одна група авторів затверджує свою класифікацію, інші кажуть – навпаки, але все відштовхується від чинного законодавства.

Тому, І.О. Бланком затверджено такі види дебіторської заборгованості: за товарно-матеріальні цінності, послуги або роботи, строк оплати яких ще не настав; за аналогічні позиції, що не були оплачені в строк; по векселях отриманих; за розрахунками з бюджетом; розрахунками з персоналом; інші види дебіторської заборгованості. [3]

У фінансовій звітності дебіторська заборгованість поділяється на довгострокову та короткострокову в залежності від термінів погашення та виділяються статті: за товари, роботи, послуги; векселі одержані; інша дебіторська заборгованість.

Класифікація, що використовується для фінансової звітності, дуже добре враховує рівень ліквідності, оскільки вона відіграє важливу роль у фінансовій звітності при оцінці фінансового стану. Це дозволяє ширше і чіткіше розкривати інформацію про рівень дебіторської заборгованості та можливість перекладу зобов'язань до фондів.

Строки погашення дебіторської заборгованості поділяються на 2 типи:

Довгострокова дебіторська заборгованість – сума заборгованості, яка не виникає у момент звичайного операційного циклу і буде сплачена після дванадцяти місяців з дати балансу.

Поточна дебіторська заборгованість – сума дебіторської заборгованості, яка виникає в момент звичайного операційного циклу або може бути сплачена протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

Ці види боргу все ще можна розділити на кілька видів і розглянути. Тому деякі дослідники зазначають, що поточний і довгостроковий поточний борг за способом походження є товарною операцією чи іншим (нетоварним).

Розглянемо в чому різниця та суть даних видів заборгованості.

Товарна операція – це оплата продукції, робіт та послуг. Тобто можна зробити висновок, що товарна заборгованість з'являється в момент розвитку звичайної операційної діяльності підприємства, що виконує продаж товарів, виконання робіт чи надання послуг.

Інша (нетоварна) операція - це дебіторська заборгованість, яка формується від іншої діяльності підприємства (господарські операції відмінні, від продажу товарів, виконання робіт або надання послуг).

Нетоварну дебіторську заборгованість можна відобразити в бухгалтерському обліку під певними назвами і це не буде відноситися до складу товарної дебіторської заборгованості.

До категорії нетоварних операцій відносять: розрахунки за виданими авансами, розрахунки з підзвітними особами, розрахунки за нарахованими доходами, розрахунки за претензіями, розрахунки за відшкодуванням завданих збитків, розрахунки за позиками членам кредитних спілок, розрахунки з іншими дебіторами. [3]

Підбивши підсумки, щодо наукових досліджень та вище зазначеного, дебіторську заборгованість можна класифікувати за такими категоріями.

Саме головне, що така класифікація дає змогу розкрити сутність заборгованості та глибше її проаналізувати у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Класифікація дебіторської заборгованості

№	Ознака	Дебіторська заборгованість
---	--------	----------------------------

1	За методом виникнення	<ul style="list-style-type: none"> – товарна – інша (нетоварна)
2	За строками погашення, якщо це очікуваний строк погашення	<ul style="list-style-type: none"> – короткострокова – довгострокова
3	За строками погашення, якщо це реальний строк погашення	<ul style="list-style-type: none"> – термінова – прострочена – відстрочена

Продовження табл. 1.2

4	За забезпеченістю	<ul style="list-style-type: none"> – забезпечена – незабезпечена
5	За контрагентами	<ul style="list-style-type: none"> – вітчизняних дебіторів – іноземних дебіторів
6	За способом погашення	<ul style="list-style-type: none"> – монетарна – немонетарна

Джерело: Узагальнено автором відповідно джерел [1,3,5]

Насправді існує багато термінів та класифікацій дебіторської заборгованості. Тому вони відіграють важливу роль у розподілі дебіторської заборгованості. Очікуваний та фактичний термін погашення зобов'язань не відіграє суттєвої ролі в бухгалтерському обліку. Залежно від фактичної строковості доцільно розподілити термінову, прострочену та прострочену дебіторську заборгованість для проведення аналітичного обліку. Важливе місце у вивченні розрахунку компанії з боржниками займає вивчення факторів, що впливають на походження дебіторської заборгованості.

На думку В.В. Жарнікова є пару аспектів розрахунків з дебіторами: бухгалтерський, економічний, податковий, банківський, юридичний. Обсяги дебіторської заборгованості контрагентів залежать від багатьох факторів.

Наприклад, від політики суб'єкта господарювання, від кон'юнктури ринку, та навіть від макроекономічної ситуації. [7]

Але А.А. Мазаракі зазначає, що надання відстрочки споживачам підприємства виступає позитивним фактором для збутової політики, оскільки це спрямоване на збільшення обсягів продажу. [15]

Дослідивши та розглянувши питання сутності та класифікаційних ознак дебіторської заборгованості, можемо стверджувати що точки зору науковців та підходи нормативно-правових документів щодо визначення поняття та розподілення по групах даної категоріє є дуже спірним питанням.

Таким чином, дебіторська заборгованість виникає між підрядниками в процесі реєстрація договірних відносин та під час господарських операцій. Дано вищого значення управління дебіторською заборгованістю для фінансова стійкість суб'єкта господарювання повинна бути ретельно вивчена його поняття та класифікація.

1.2 Порядок визнання та оцінки бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості підприємства

Як вже зробивши висновки, що облік дебіторської заборгованості та розкриття її у фінансовій звітності регулюються П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» [26] та П(С)БО 13 «Фінансові інструменти» [27]. В зв'язку з тим що, Україна знаходиться в умовах наближення національних стандартів до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності, то ведення дебіторської заборгованості на підприємствах все більше розвивається.

Важливим пунктом значущості в обліку дебіторської заборгованості являється її оцінка. Чинники класифікації оцінки дебіторської заборгованості повинні відповідати виконанню зазначених Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» головних принципів підготування фінансової звітності. [8]

Сума, за якою дебіторська заборгованість визнається та відображається у фінансовій звітності, повинна бути розрахована та залежати від певних оцінок:

- оцінка поточної дебіторської заборгованості при зарахуванні на баланс підприємства;
- оцінка дебіторської заборгованості у фінансовій звітності (на дату складання балансу).

На сьогоднішній день ознаки класифікації оцінки дебіторської заборгованості поділяється на 3 типи:

- Дисконтована вартість
- Чиста реалізаційна вартість
- Первісна вартість

Розглянемо кожен ознаку окремо, щоб з'ясувати для чого нам потрібний той чи інший вид оцінки дебіторської заборгованості.

У міжнародному обліку дебіторської заборгованості дуже часто використовують дисконтовану вартість. Стосовно бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості дана вартість регулюється та залежить багатьох факторів.

Оцінка за дисконтованою вартістю майбутніх платежів використовується орендодавцями для відображення платежів за договорами фінансової оренди.

Наступний від оцінки дебіторської заборгованості – чиста реалізаційна вартість. Оцінка щодо реалізаційної вартості застосовується для поточної дебіторської заборгованості за продукцією, товари, послуги.

Суть даної оцінки: суб'єкт господарювання, виконуючи свої обов'язки перед контрагентом (тобто продаж товару, або надання послуг), не завжди відразу отримує оплату за свою виконану роботу.

Тому підприємство, організація, установа йде на певні ризики з метою, щоб підвищити обсяг реалізації своєї продукції чи послуг в умовах конкуренції. Тобто можна зробити певні висновки, що підприємство надає

кредит. Виникає можливість того, що сплата за товари чи послуги від покупця не надійде.

У момент цього адекватно до принципу нарахування в мить відвантаження товарів (продукції), виконання робіт або надання послуг установа повинна визнати дохід від їхньої реалізації. Потрібно звернути увагу що в дохід потрібно включати борги, що, можливо, ніколи не будуть оплачені. Тому при розрахунку доходу від реалізації його потрібно зменшити на суму сумнівних боргів. Цього вимагає принцип обачності, узгоджено з ним що не можемо збільшувати доходи.

На сьогоднішній день є методика оцінки суми сумнівних боргів, за допомогою якої підприємство формує резерв сумнівних боргів. Підведемо підсумки, дохід від реалізації збільшується та визначає ціну за первісною вартістю, коли поточну дебіторську заборгованість за продукцію, товари та послуги вважають активом. Треба пам'ятати що на дату балансу її суму потрібно зменшити на величину резерву сумнівних боргів.

Підбиваючи баланс заборгованість включається за чистою реалізаційною вартістю, що розраховується як різниця між первісною вартістю поточної дебіторської заборгованості і сумою резерву сумнівних боргів.

Оцінка за первісною вартістю застосовується для всіх інших видів довгострокової і поточної дебіторської заборгованості, які не включають в себе оплату за товари чи послуги, або являється сумою оплати за договорами фінансової оренди. Для цих видів заборгованості резерв сумнівних боргів не створюється.

Згідно з П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» сумнівний борг – це поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує сумління в її погашенні боржником. [26] Але спираючись на чинне законодавство, зазначається що сумнівна заборгованість, виникає через те, що покупець товарів чи послуг без узгодження з продавцем тих товарів чи послуг затримує оплату їх вартості (надання інших видів компенсації їх вартості). [26]

В результаті довгострокова або поточна дебіторська заборгованість може стати безнадійною.

На підприємстві можуть бути такі методи списання безнадійної заборгованості:

- метод прямого списання;
- метод нарахування резерву.

Зазначаємо, що методом прямого списання безнадійної дебіторської заборгованості не можливо заздалегідь оцінити, вона вже обліковується, коли точно відомо, що рахунок на оплату товарів чи послуг не буде сплачений.

В. Костюченко зазначає у свої наукових дослідженнях, що даний спосіб простий у застосуванні, та має певні недоліки: [11]

- витрати на безнадійні борги не зв'язані з відповідними продажами;
- завищується поточна дебіторська заборгованість, тому що не враховується невідома безнадійна заборгованість;
- невідповідність витрат доходам

Вчені Г. Велш та Д. Шорт доказують, що не треба оцінювати безнадійну заборгованість на підсумках реалізації, оскільки загальна сума тримає в собі продаж за готівку, взагалі без створення боргів. Головним потрібно визначати лише продаж у кредит.

Способи розрахунку резерву сумнівних боргів на підставі класифікації поточної дебіторської заборгованості наведено у П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», приклади розрахунку показано в додатку А.

Отже, розрахувати величину резервів сумнівних боргів можна за допомогою використання таких методів:

- абсолютна сума сумнівної заборгованості;
- застосування коефіцієнтів сумнівності.

Оцінку платоспроможність боржників можна використовувати для того, щоб можна було розрахувати абсолютну суму сумнівної заборгованості. Підприємство здійснює аналіз дебіторської заборгованості, кінцевий

результат сумнівної заборгованості, буде відображається в обліку та зазначатися як резерв.

Більш вдалим період використання даного методу, було б тоді, коли підприємство, організація, тощо, знають та мають обмежене коло контрагентів, які не сплачують своєчасно за наданні товари та послуги.

Коефіцієнт сумнівності спирається на відповідні статистичні розрахунки.

Головним чинним документом, на базу якого можна покластися це П(С)БО 10. В ньому зазначено деякі способи розрахунку коефіцієнтів сумнівності:

- знаходження питомої ваги безнадійного боргу у чистому доході.

В даному розрахунку потрібно спиратися на доходи, які були нараховані, але все ж таки не виплачені. Після цього потрібно розрахувати коефіцієнт сумнівності діленням суми безнадійного боргу на суму чистого доходу за певні періоди;

- шляхом класифікації дебіторської заборгованості за строками виникнення.

Обов'язково потрібно звертати увагу та правильно класифікувати дебіторську заборгованість за часом її непогашення, і самостійно розділяти її на групи.

- шляхом вирахування питомої ваги списаної за останні 3-5 років дебіторської заборгованості в загальній сумі боргу відповідного періоду.

Коефіцієнт сумнівності для розрахунку резерву сумнівних боргів розраховується ділення величини списаної заборгованості за певний період періоду на обсяг дебіторської заборгованості на початок року певного періоду. Отриманий результат потрібно додати, та поділити на кількість років для отримання середнього значення.

На підприємстві коефіцієнти та розрахунки сумнівних боргів затверджуються у наказі про облікову політику.

Самий головний висновок, що сума залишку резерву сумнівного боргу на дату звітного періоду не може перевищувати загальну суму дебіторської заборгованості на ту саму дату.

Розробка робочого плану рахунків на підприємстві є одним з головних та важливих вимог. Кожен суб'єкт господарювання створює та розробляє план рахунків, але міститься в ньому лише ті рахунки, що мають практичне застосування.

1.3 Нормативно-правове регулювання обліку і аналізу дебіторської заборгованості підприємства

Правильні та вірні рішення, щодо обліку дебіторської заборгованості на підприємстві, допомагають прийняти знання та правильне розуміння нормативно-правових джерел. Тобто, на сьогоднішній час велику роль грає нормативна база, яка регулює за правильністю та порядком ведення бухгалтерського обліку в цілому.

За правильність та раціональним використанням коштів, регулює чинне законодавство України та відповідні нормативно-правові документи, які забезпечують контроль та облік дебіторської заборгованості.

На сьогоднішній день є певний перелік документів, який направлений на дослідження та контроль дебіторської заборгованості.

Одним із головних правових документів, є Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” № 996 від 16.07.99 р. в якому прописані принципи регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності в Україні [8]. В Законі України № 996 від 16.07.99 р. прописано що підприємство (організація) самостійно визначає облікову політику на рік, де відображаються основні засади організації та ведення обліку на підприємстві [8].

Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755 [23] контролює відносини, встановлені у сфері збору податків та зборів. Це означає, що Податковий закон України визначає перелік податків і зборів, що застосовуються в Україні, і порядок їх адміністрування, платників податків, їх права та обов'язки, повноваження контролюючих органів, повноваження та обов'язки їх посадових осіб під час податкових перевірок та відповідальності за порушення податкового законодавства.

При регулюванні відносин, що складаються в процесі взаємодії компаній зі своїми клієнтами Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. №435-IV відіграє головну роль. [38]

Цивільний кодекс України містить окремий розділ де зазначені загальні правила надання послуг, що містять положення для контрактів цього типу. Сторонами угоди про надання послуг є: постачальник та замовник.

Підрядник бере на себе зобов'язання замовника надавати послугу, яка споживається під час виконання певних видів діяльності; і клієнт погоджується заплатити постачальнику за вказану послугу. Підрядник повинен організувати послугу особисто. Включіть потрібно до контракту лише іншу особу, якщо вона передбачена контракт. Специфіка контракту полягає в тому, що постачальник компенсує спричинені невиконанням або неналежним виконанням контракту безкоштовно комісія за послуги.

Вище вже зазначили про План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій та Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій про його застосування [19] створені для того що, було чітко зрозуміло значення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про наявність та рух активів, капіталу, зобов'язань і фактів фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій та інших юридичних осіб (крім банків та бюджетних установ,

оскільки для них є окремі плани рахунків) незалежно від форм власності, організаційно-правових форм і видів діяльності. [19]

План рахунків бухгалтерського обліку є переліком рахунків і схем реєстрації і групування на них фактів фінансово-господарської діяльності (кореспонденція рахунків) у бухгалтерському обліку. [19]

На П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» можете регулювати свої права та діяльність на законодавчому рівні. Стандарт бухгалтерського обліку містить основні поняття, методи та інші фактори, пов'язані з дебіторською заборгованістю. Норми П(С)БО 10 застосовуються на кожному підприємстві, організації, тощо. [26]

Слід звернути увагу, що також поняття «дебіторська заборгованість» записано в П(С)БО 13 «Фінансові інструменти» від 30.11.2001 р. [27]

Один із важливих правових документів є ще - Методичні рекомендації щодо використання бухгалтерських реєстрів, спрямованих на узагальнення в бухгалтерських реєстрах (за винятком позабалансового) шляхом введення інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та фінансово-господарської діяльності підприємств та організацій, а також інших юридичних особи (крім банків та бюджетів), установи), їх філії, магазини, посольства, незалежно від форм власності, організаційно-правової форми та видів діяльності (далі - підприємства), що збирають аналітичні дані про склад та рух активів, капіталу та зобов'язань, доходи, витрати, фінансові результати.

Також розповсюджені є Інструкції по інвентаризації основних засобів та інструкції нематеріальних активів, вимоги до яких прописані у Положенні про інвентаризацію активів та зобов'язань від 02.09.2014 № 879. [24]

Вони встановлюють загальні потреби щодо порядку проведення інвентаризації основних засобів, товарних запасів, нематеріальних активів, грошових коштів і документів та розрахунків.

У кожному бізнесі є потік первинних документів. Первинні документи створюються в момент виконання господарської операції, але якщо в той

момент це нереально зробити, то негайно після її завершення. Інформація, яка знаходиться в первинних документах, систематизується на рахунках бухгалтерського обліку в синтетичному та аналітичному регістрах бухгалтерського обліку шляхом їх двічі внесення до об'єднаних рахунків. Одне з головних правил - правильно відображати операцію. Потрібно звернути на це увагу і пам'ятати, що господарські операції відображаються у звітному періоді, за який був проведений процес.

Останній рівень в ієрархії юридичних документів, ведення рахунків дебіторської заборгованості, належить організаційним резервам, що утримуються безпосередньо суб'єктом господарювання.

Важливе місце в обліку дебіторської заборгованості займає Положення про облікову політику компанії. Він включає всі конкретні елементи бухгалтерського обліку, для яких регламенти пропонують альтернативи, зокрема, документи відображають метод, вибраний як безнадійний дебіторської заборгованості та їх подальшого списання.

Послідовність облікової політики буде доречною для визначення таких сфер: процедура підготовки контракту, захист комерційної таємниці, розробка опису роботи бухгалтера, до обов'язків якого входить бухгалтерія, дебіторська заборгованість, форма бухгалтерського обліку, організація документообігу, зберігання та архівування документів, робота план рахунків, методи та умови визначення резерву сумнівних боргів, спосіб визнання та списання безнадійних боргів борг, класифікація поточного боргу, облік векселів.

Всі подальші проведені операції на підприємстві затверджуються головними первинними документами.

Правові основи документації чітко регламентовані законом України, постановою уряду Міністрів України, Національним банком України, методичними рекомендаціями Державної податкової служби та інші нормативні акти. Оскільки дебіторська заборгованість є невід'ємною частиною активів компанії та визначає фінансове становище суб'єкта

господарювання, то досить складно забезпечити управління ним і важливим елементом.

Роблячи висновки, перелік нормативно-правових актів для обліку розрахунків з дебіторами, дуже потрібен підприємству. Не мало важливим є вміння орієнтуватися серед багатьох законодавчих документів, які подекуди бувають взаємно суперечливими, дає можливість правильно проводити облік господарських операцій взагалі, і дебіторської заборгованості зокрема.

Також постійні зміни законодавства, особливо в останні роки, тримають працівників облікових служб у постійному напруженні. Тому спостерігається активний розвиток бізнес-проектів, покликаних систематизувати, аналізувати та доносити у більш зрозумілій формі постулати законодавців.

РОЗДІЛ 2

ОБЛІК ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА ДП «УкРАЕРОРУХ»

2.1 Організаційна характеристика ДП «УкРАЕРОРУХ»

На сьогоднішній день основою національно-аеронавігаційної системи та загальною цивільно-військовою системою організації повітряного руху України є Державне підприємство обслуговування повітряного руху України (далі – ДП «УкРАЕРОРУХ»). [22]

Історія підприємства почалася 24 грудня 1992 р. Саме в цей день було створено одне з перспективних підприємств нашої країни.

З загальною інформацією ДП «УкРАЕРОРУХ» можна ознайомитися у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Загальні відомості про підприємство ДП «УкРАЕРОРУХ»

Повне та скорочене найменування підприємства	ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО ОБСЛУГОВУВАННЯ ПОВІТРЯНОГО РУХУ УКРАЇНИ (УКРАЕРОРУХ)
Організаційно-правов а форма підприємства	Державне
Назва юридичної особи	ОБСЛУГОВУВАННЯ ПОВІТРЯНОГО РУХУ УКРАЇНИ
Ідентифікаційний код	19477064
Центральний орган виконавчої влади, до сфери управління якого належить підприємство	МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ Код ЄДРПОУ 37472062
Місцезнаходження підприємства	08300, Київська обл., місто Бориспіль, АЕРОПОРТ
Статутний капітал	Розмір (грн.): 179568357.00
Здійснювані види діяльності	Код КВЕД 86.10 Діяльність лікарняних закладів; Код КВЕД 52.23 Допоміжне обслуговування авіаційного транспорту (основний)
Керівник (виконуючий обов'язки) підприємства	ЯРМАК АНДРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ

Продовження табл. 2.1

Дата держреєстрації, дата та номер запису в ЄДР про включення до ЄДР відомостей про підприємство	Державна реєстрація: 15.01.1993 Запис в ЄДР: 28.01.2005 Номер запису в ЄДР: 1 074 120 0000 004626
Місцезнаходження реєстраційної справи	Бориспільська районна державна адміністрація Київської області
Засоби зв'язку з підприємством	Номер телефону 1: +380442352110 Номер телефону 2: +380442818484 Електронна пошта: ado@uksatse.ukrtel.net Факс: +380442462073

Джерело: Складено автором на основі джерела [22]

Державне підприємство з самого початку своєї діяльності є сертифікованим постачальником послуг у повітряному просторі України та за її межами.

Історія розвитку підприємства, його досягнення та розвиток наведені у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Історія розвитку підприємства «Украерорух»

Рік	Подія
1	2
1992	Створення Державного підприємства обслуговування повітряного руху України.
1995	Завершення процесу об'єднання органів обслуговування повітряного руху (ОПР) та технічного забезпечення в єдиному підприємстві.
1999	Введення мережі маршрутів B-RNAV.
1999	Створення Об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху (ОЦВС).
2000	Перше видання Плану конвергенції та імплементації для України (LCIP).
2001	Публікація Збірника аеронавігаційної інформації (AIP) України.
2002	Впровадження скороченого мінімуму вертикального ешелонування (RVSM) в усьому повітряному просторі України.
2003	Завершення обладнання всіх районних центрів автоматизованими системами керування повітряним рухом.

Продовження табл. 2.2

2004	Впровадження класифікації та Правил польотів у повітряному просторі України згідно зі стандартами та рекомендованою практикою ICAO.
2005	Входження до Центральної системи організації потоків повітряного руху ЄВРОКОНТРОЛЮ.
2005	Завершення розроблення Регіонального плану переходу до систем CNS/ATM.
2006	Впровадження процедур та організація взаємодії з ЄВРОКОНТРОЛЕМ відповідно до вимог Концепції гнучкого використання повітряного простору, що впроваджена в Європейському регіоні.
2007	Введення у експлуатацію нових центрів КПП у Дніпропетровську та Сімферополі.
2007	Отримання CAI сертифіката якості ISO 9001:2000.
2008	Отримання сертифіката на здійснення аеронавігаційного обслуговування
2009	Введення в дію системи централізованого метеозабезпечення аеронавігації
2010	Отримання нового сертифіката провайдера та сертифіката відповідності стандарту з якості ISO 9001:2008.
2010	Відкриття нової аеродромно-диспетчерської вишки в Сімферополі.
2010	Завершення будівництва й відкриття нового офісу Украероруху в м. Борисполі.
2011	Приєднання України до Загальноєвропейської бази даних CAI.
2011	Введення в експлуатацію нової аеродромно-диспетчерської вишки у Сімферополі.
2012	Завершення впровадження автоматизованих систем передачі інформації в районі аеродрому (ATIS) на семи аеродромах України.
2012	Отримання Украерорухом сертифікату Державіаслужби України на право здійснювати професійну підготовку для отримання відповідних свідоцтв персоналу організації повітряного руху.
2012	Введення в експлуатацію 4-х доплерівських метеорологічних радіолокаторів (Сімферополь, Львів, Харків, Донецьк).
2013	Введення в експлуатацію нових центрів КПП та АДВ у Харкові.
2013	Введення в експлуатацію 7 нових всенаправлених радіомаяків (NDB) в РСП «Київцентраеро» та Львівському РСП.

Продовження табл. 2.2

2014	Проведення модернізації до твердотільної технології первинних каналів на трасових радіолокаційних комплексах.
2014	Введення в експлуатацію 2 нових радіомаяків VOR/DME в Івано-Франківській службі ОПП та Кіровоградської службі ОПП.
2015	Визнання міжнародними експертами аргументів України щодо спроможності гарантувати безпеку польотів над Чорним морем – схвалено проведений Украерорухом Аналіз безпеки польотів при забезпеченні аеронавігаційного обслуговування у повітряному просторі, що перебуває під відповідальністю України (Safety Case).
2016	Вихід інформаційного бюлетеня EASA з безпеки польотів з рекомендаціями авіакомпаніям щодо виконання польотів у частині міжнародного повітряного простору над Чорним морем, де відповідальність за ОПП делегована Україні.
2016	Введення в експлуатацію нового центру КПП у Львові.
2016	Перехід органів метеорологічного стеження Украероруху в оновлений формат на складання інформації SIGMET відповідно до поправки 77 до Додатку 3 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію.
2016	Введення в експлуатацію нової автоматизованої системи керування повітряним рухом «Роксолана» у Львові.
2017	Підписання угоди між Украерорухом та Польською агенцією аеронавігаційного обслуговування (PANSА) про обмін радіолокаційними даними.
2018	Украерорух посів 3-є місце за оцінкою зрілості системи управління безпекою польотів (Safety Management System) за підсумками 2017 року та увійшов до п'ятірки лідерів серед провайдерів аеронавігаційного обслуговування в Європейському регіоні.
2018	Встановлення сучасного диспетчерського тренажера автоматизованої системи керування повітряним рухом «Стріла-Аленія» в РСП «Київцентраеро».
2018	Підписання угоди щодо надання підтримки Євроконтролем через проведення зовнішнього оцінювання ефективності системи менеджменту Украероруху.
2018	Перегляд Федеральною авіаційною адміністрацією Сполучених Штатів Америки (FAA) спеціальних федеральних правил (SFAR113) щодо скасування заборони на виконання польотів у східній частині повітряного простору України.

Продовження табл. 2.2

2018	Підписання Меморандуму про співробітництво Украероруху та Інституту ІКАО (НАУ).
2018	Сертифікація EASA на відповідність Державного підприємства обслуговування повітряного руху України як національного провайдера аеронавігаційного обслуговування нормам Європейського Союзу.

Джерело: Складено автором на основі джерела [22]

Основною місією підприємства є забезпечення дійового та надійного аеронавігаційного обслуговування в зоні відповідальності для задоволення вимог користувачів та авіаційного ринку як в Україні, так і в Європейському регіоні. Украерорух є базою національної аеронавігаційної системи та організації використання обслуговування повітряного простору.

Головними завданнями Державного підприємства «Украерорух» являються: соціальний захист працівників та ріст колективу; виучка персоналу та покращення досвіду працівників; обслуговування повітряного руху, окремий розділ повітряного простору та створення потоків повітряного руху в повітряному просторі України; окремий підрозділ радіотехнічного й електротехнічного забезпечення повітряного руху та здійснення польотів; забезпечення гарної та продуктивної роботи та розвитку підрозділів Об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху; виробництво аварійного повідомлення й участь у проведенні пошуково-рятувальних робіт; повідомлення користувачів повітряного простору; покращення і розвиток аеронавігаційної системи України.

Найголовнішою діяльністю підприємства є:

- послуги щодо повітряного руху;
- керування потоками повітряного руху;
- керування застосуванням (менеджмент) повітряного простору;
- забезпечення взаємовідносин, навігації, спостереження;
- обслуговування аеронавігаційною інформацією;
- метеорологічні послуги на маршрутах;

- передпольотно-інформаційне повідомлення в аеропортах;
- перевірки наземних радіотехнічних прийомів та світлосигнальних систем;
- медична перевірка та підготовка авіаційного персоналу;

Підрозділ Державного підприємства обслуговування повітряного руху України “Украерорух” (головне підприємство), тобто Авіакомпанія «Украерорух», створена у 1996 році. За час свого буття компанія досягла популярності та стала дуже визначною на внутрішньому та міжнародному ринку авіаційних робіт з льотних перевірок НРСТЗ.

Авіакомпанія розташована у м. Бориспіль 7, Київська обл., аеропорт і є одною із авіакомпаній в Україні, виконуючою льотні перевірки НРСТЗ на ПС забезпеченими новими обладнаннями для цього виду роботи, має власний висококваліфікований адміністративно-керівний, льотний і авіаційно-технічний персонал, який здібний виконувати поставлені перед ними завдання.

Підприємство створене з таких підрозділів (див. рис. 2.1): Український центр планування використання повітряного простору України та регулювання повітряного руху (Украероцентр), Служба аеронавігаційної інформації України (CAI), авіапідприємство «Украерорух», Навчально-сертифікаційний центр Украероруху, Центр авіаційної підготовки та сертифікації, Департамент з розвитку, Служба «Украерозв'язок» та ін.

Штат керівництва ДП «Украероруху» складатиметься з: директора, заступника директора з аеронавігаційного обслуговування, заступника директора з підтримки виробничої діяльності, заступника директора з управління активами, заступника директора з питань безпеки, заступника директора-начальника Укрероцентру, заступник директора з експлуатації та розвитку, заступник директора з адміністративно-господарських питань.

Також, треба звернути увагу на те, що Державне підприємство має 6 підрозділ, які знаходяться на території України (див. табл. 2.3).

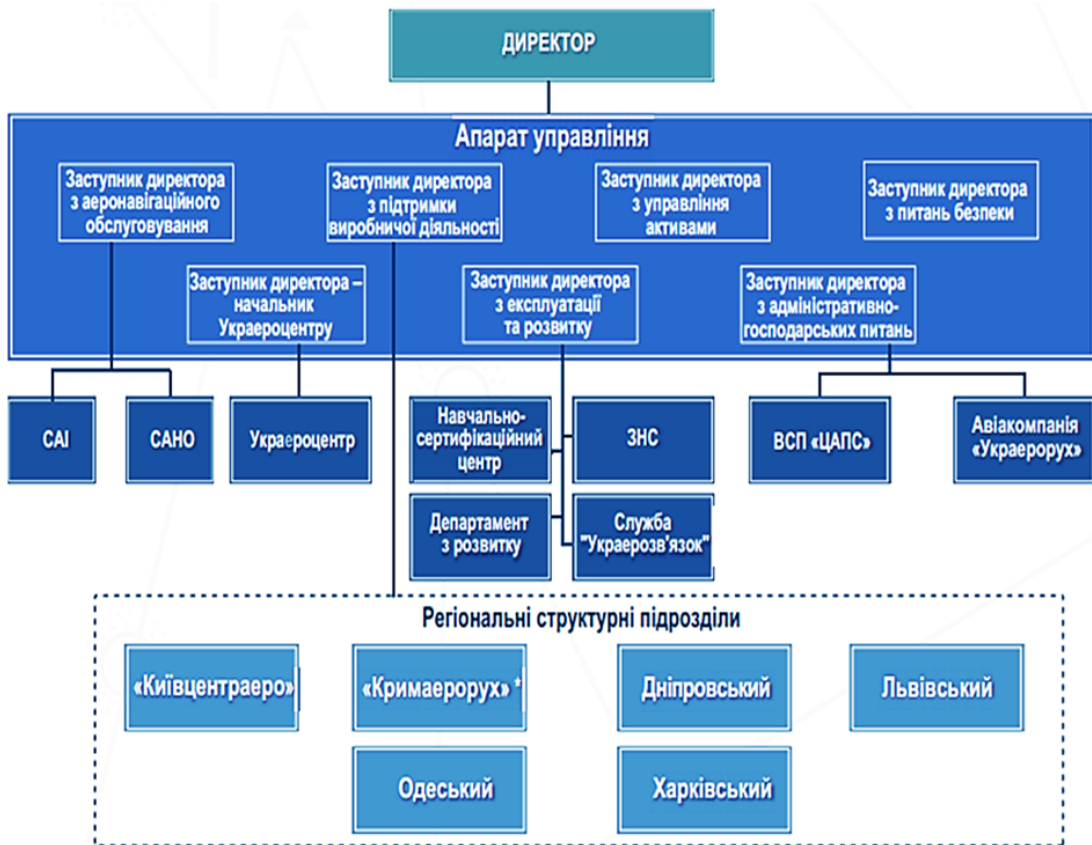

Рисунок 2.1 Організаційна структура ДП «Украерорух»

Таблиця 2.3

Шість регіональних структурних підрозділів (РСП). Інформація щодо місцезнаходження підрозділу.

Підрозділ	Загальна інформація
РСП Київський	Районний центр "Київцентраеро". Знаходиться за адресою: 08324, Київська область, Бориспільський р-н, с. Гора. Код ЄДРПОУ: 13738233
РСП "Кримаерорух"	Знаходиться за адресою: 97536, Автономна Республіка Крим, Сімферопольський р-н, с. Укромне, Євпаторійське шосе 11 км. Код ЄДРПОУ: 20719006.
Дніпровський РСП	Знаходиться за адресою: 49042, Дніпропетровська область, місто Дніпро, Бабушкінський р-н, Аеропорт ЦА. Код ЄДРПОУ: 25533424.

Продовження табл. 2.3

Львівський РСП	Знаходиться за адресою: 79040, Львівська область, місто Львів, Залізничний р-н, вулиця Любінська, будинок 217. Код ЄДРПОУ: 19326017.
Одеський РСП	Знаходиться за адресою: 65054, Одеська область, місто Одеса, Малиновський р-н, Аеропорт. Код ЄДРПОУ: 19214577.
Харківський РСП	Знаходиться за адресою: 61031, Харківська область, місто Харків, Комінтернівський р-н, вул. Стартова, будинок 15. Код ЄДРПОУ: 21175382

Джерело: Складено автором на основі джерела [22]

Реєстр сертифікатів/документів, які є основними документами для надання авіакомпанією «Украерорух» належних послуг в сфері льотних перевірок НРСТЗ (див. табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Сертифікати та ліцензії ДП «Украерорух»

Сертифікат «Украероруху» на систему менеджменту якості (SIC)
Сертифікат «Украероруху» на інтегровану систему менеджменту (SIC) Сертифікат Украероруху на систему менеджменту професійної безпеки та здоров'я (SIC);
Сертифікат «Украероруху» на систему екологічного менеджменту (SIC);
Сертифікат на здійснення аеронавігаційного обслуговування;
Сертифікат «Украероруху» на здійснення професійної підготовки персоналу з авіаційної безпеки;
Акредитаційний сертифікат «Вища категорія» МОЗ України;
Сертифікат на здійснення підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації та сертифікації авіаційного персоналу з організації повітряного руху;

Продовження табл. 2.4

Ліцензія на надання освітніх послуг навчальними закладами, пов'язаних з одержанням освіти на рівні кваліфікаційних вимог до підвищення кваліфікації фахівців
Сертифікат схвалення організації з підготовки до технічного обслуговування та екзаменування;
Сертифікат на право здійснювати підготовку льотного складу в Україні та здійснювати підготовку для отримання свідоцтва члена екіпажу (FTO);
Сертифікат на право здійснювати професійну підготовку персоналу з наземного обслуговування;
Сертифікат, що регламентує здійснення первинної підготовки персоналу ДП ОПР України «Украерорух» з авіаційної безпеки;
Сертифікат на право виконання інспекцій, як органу типу А, В, С в рамках аеронавігаційного обслуговування;
Сертифікат на проведення випробувань/досліджень в рамках аеронавігаційного обслуговування;
Ліцензія «Про надання послуг фіксованого місцевого телефонного зв'язку з місткістю мережі до 10 000 номерів»;»

Джерело: Складено автором на основі джерела [22]

Стратегія та принцип роботи ДП «Украероруху» розроблений на період до 2030 року на базі деяких положень та правил практики фірми:

Один із принципів це нескінченне удосконалення та інноваційний ріст головних центрів з аеронавігаційних послуг із закріпленими доказами співвідношення їх високоякісної роботи та належної оцінки та ціни.

Інший принцип – розповсюдження міжнародного співпраці в межах включення України до ініціативи ЄС «Єдине європейське небо».

Ще один із принципів підприємства – зміцнення ролі фірми як солідної установи щодо питань та досвіду аеронавігаційного обслуговування повітряного руху, професійної виучки колективу та нормативно-правового забезпечення роботи з питань споживання повітряного простору України.

Мета ДП «Украероруху» виникла з урахуванням динамічних і незмінних внутрішніх та зовнішніх факторів.

Підприємство акцентує увагу на такі стратегічні цілі посиляючись на зовнішні чинники: глибоко розповсюдити державну політику щодо піднесення аеронавігаційної системи України та покращення ступеня безпеки польотів; підходити та дотримуватися національним та міжнародним стереотипам безпеки та обслуговування повітряного руху; створити та розвивати репутацію ДП «Украероруху» як головного провайдера аеронавігаційного обслуговування.

Отже інша сторона стратегії закладається у : розвивати вже отриманий у підрозділах підприємства рівень безпеки польотів зі збереженням звичної динаміки збільшення кількості повітряних суден, яким надано аеронавігаційне обслуговування; втримувати у беззмінному стані реєстр основних послуг, завжди покращувати їх особливість, вдержувати вагомі оклади оплати за аеронавігаційне обслуговування та збагачувати торгові перспективи підприємства; вивести усі ролі управління у відповідні до європейських стандартів та вимог Євроконтролю; створити та виконувати інформаційну політику ДП «Украероруху».

Ставки плати за аеронавігаційне обслуговування регулюється законодавством України та міжнародними актами.

На основі Повітряного кодексу України аеронавігаційне обслуговування польотів повітряних суден відбувається провайдерами аеронавігаційного обслуговування на оплачуваній базі. Величина деяких окладів оплати за послуги з аеронавігаційного обслуговування польотів повітряних суден установлюється рівними для усіх користувачів повітряного простору України і визначається відповідно до чинного законодавства України, стандартів та рекомендованої практики Міжнародної організації цивільної авіації і документів ЄВРОКОНТРОЛЮ.

2.2 Організація первинного обліку дебіторської заборгованості на ДП «Украерорух»

Компанія веде господарську діяльність у бухгалтерському обліку за допомогою їх методу постійної та безперервної документації. Рахунки щодо дебіторської заборгованості ведуться на підставі первинних бухгалтерських документів, складених відповідно до вимог про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку.

Папери готуються під час кожної господарської операції або, якщо можливо, одразу після її завершення. Початкові документи створюються та заповнюються на типових бланках, затверджених Міністерством статистики України.

Етапи документообігу на ДП «Украерорух» розписані на рисунку 2.2.

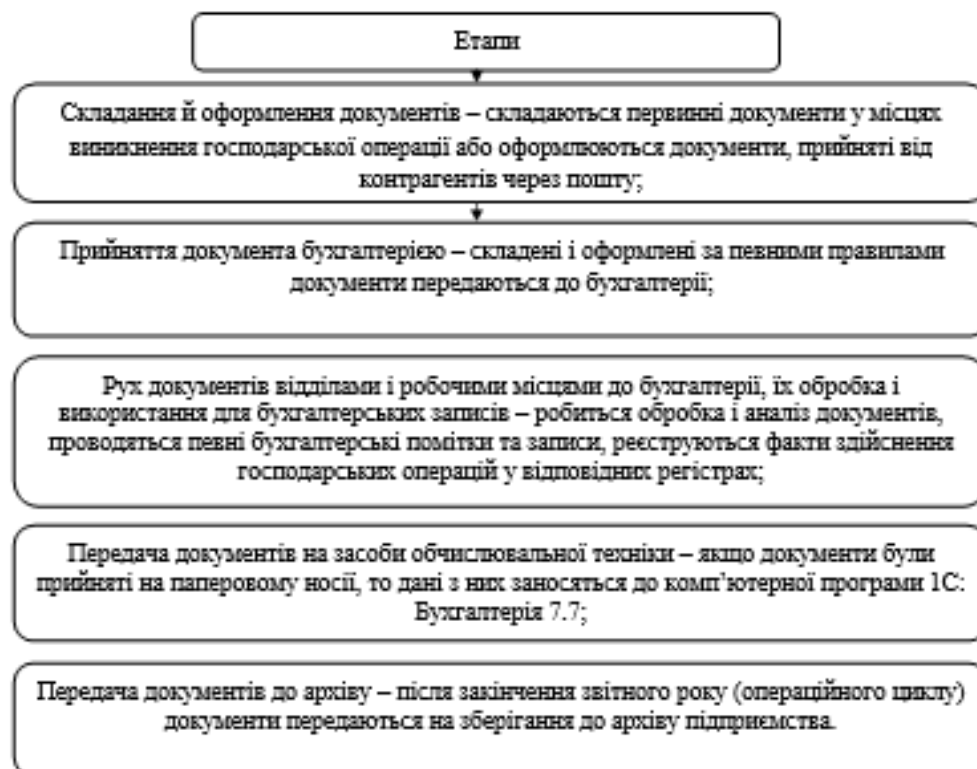

Рисунок 2.2 Етапи документообігу на ДП «Украерорух»

Первинні документи для обрахунку розрахунків є також основними джерелами інформації при перевірці розрахункових відносин з покупцями та замовниками.

Первинні документи готуються безпосередньо на підприємстві. Схвалення первинних документів надходить від інших компаній або інших працівників компанії (структурних підрозділів компанії). Документи інших компаній можна надсилати поштою (включаючи електронну пошту), телефоном, факсом, кур'єром.

Отримавши ці документи, особа, відповідальна за правильну доставку, перевірить: цілісність конверта, незалежно від того, чи доступні всі сторінки документа та додатки. Після перевірки документи повідомляються обробка. В бухгалтерському обліку обробка - це сукупність робіт з підготовки первинних документів для фіксування суми господарських операцій в бухгалтерських реєстрах.

У зв'язку з тим, що обробка закінчується систематизацією даних, обробка бухгалтерського обліку підлягає лише правильно виконаним первинним документам.

Первинні документи підлягають обов'язковій перевірці головним бухгалтером компанії. Тому він перевіряє форму (перевіряє повноту та правильність реєстрації документів, наявність обов'язкових вимог) та супровід (доводить відповідність підприємницької діяльності чинному законодавству, логічне співвідношення окремих показників).

Основний юридичний документ, що передбачає забезпечення реалізації товарів та послуг - договір купівлі-продажу (товару чи послуг), що містить інформацію про умови доставки, вимоги до якості продукції, умови оплати, відповідальність сторін за порушення умов договору тощо. Але слід звернути увагу що продаж товарів чи послуг може бути поставлений або доставлений в невеликих кількостях без письмового договору та на підставі виданих рахунків-фактур.

Виробництво (товари), послуги, все що пов'язано з ними, затверджується відповідним первинним документом. Відноситься до основного документа із виявленням дебіторської заборгованості у покупців і покупців - це рахунки-фактури, накладні на витрати, накладні, рахунки, документи, отримані за виконану роботу (послуги), податковий рахунок, податкова декларація тощо.

В бухгалтерській базі створюється на підставі рахунку-фактури Акт про надання послуг, котрий підписується постачальником та затверджується штампом керівництва бізнесом. Відповідальна особа за своєчасне і надійне створення, підписання та доставка рахунків-фактур споживачам, що полягає у видаленні контрольних показників та наданні послуг, затверджується довіреністю, підтверджена підписом керівника.

Всі головні документи, що забезпечують бухгалтерську дебіторську заборгованість створюються автоматично в базі даних бухгалтерського обліку бізнесу. При цьому вони повністю відповідають вимогам стосовно оригінальних документів та забезпечити консолідацію господарські операції безпосередньо під час виконання.

Автоматично в основні документи бухгалтерської бази згруповані за відповідними напрямками узагальнення бухгалтерських даних: записи виставлених рахунків-фактур, дії виконаних робіт, податкові накладні.

Реєстр укладених договорів проводиться окремо, сортування проводиться на дату закриття із зазначенням номер договору у порядку зростання та ім'я та прізвище споживача.

Для основних документів, що підтверджують сплату боргу, включають банківські виписки, касові чеки та рахунки виконані роботи, послуги тощо.

Основні первинні документи з виникнення та погашення дебіторської заборгованості з вказанням їх призначення наведено в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Основні первинні документи

Документи	Призначення документів
Видаткова накладна	Списання товару продавцем та оприбуткування покупцем. Визначає вартість та кількість відвантаженої продукції за номенклатурою
Платіжне доручення	Розпорядження грошовими коштами на рахунку в банку
Простий вексель	Випишується позичальником і містить зобов'язання сплатити певну суму грошей кредитору
Переказний вексель	Випишується кредитором і містить пропозицію постачальникові сплатити певну суму грошей третій особі
Прибутковий касовий ордер	Оформлення операцій з надходження готівки до каси підприємства
Видатковий касовий ордер	Оформлення операцій видачі готівки з каси підприємства
Товарно - транспортна накладна	Як супровідний документ для доставки вантажу, проведення розрахунків за виконані транспортні послуги, нарахування заробітної плати водію з метою відображення в обліку транспортної роботи
Податкова накладна	Є підставою для нарахування суми податкового кредиту покупцем і суми податкового зобов'язання постачальником
Акт виконаних робіт	Підтверджує факт надання послуг постачальником
Рахунок-фактура	Випишується постачальником на ім'я покупця на кожен партію відвантаженої продукції, а також за виконані роботи і послуги
Авансовий звіт	Це документальні свідчення про грошові витрати, здійснені однією особою від імені підприємства

Джерело: Складено автором на основі джерела [38]

Первинні документи та бухгалтерські записи, які були оброблені, бухгалтерські звіти та баланси до їх передачі в архів компанії, зберігаються в бухгалтерії господарства в закритих шафах. Первинні документи: фінансові звіти, фінансові звіти та баланси передаються в архів. Їх передача в архів

здійснюється та забезпечується головним бухгалтером. В архіві документи зберігаються на полицях у хронологічному порядку.

Таким чином правильний облік дебіторської заборгованості для компанії є великим показником, тому що це допомагає впорядковувати інформацію, прозорість та чіткість інформації про дії з врегулювання боргу. Оскільки адміністрація підприємства повинна знати, чому даний процес має певні прогалини: відсутність підстав для складання тієї частини бухгалтерського обліку про облікову політику дебіторської заборгованості, відсутність правильного ведення документів, від якого залежить рух інформації на підприємстві.

2.3 Синтетичний та аналітичний облік дебіторської заборгованості на ДП «Украерорух»

Аналітичний облік проводиться окремо для кожного постачальника та постачальника для кожного документа (рахунку-фактури) для оплати.

Синтетичний облік - це завершальний етап обліку, який узагальнює дані первинного та аналітичного обліку. Для складання фінансової звітності використовуються узагальнені синтетичні дані.

Аналітичний облік здійснюється місцями зберігання та бухгалтерськими (товарними) сторонами, при визначенні характеристик, що враховуються: характер товару, можливість зберігання сторони в процесі транспортування, перевалки, зберігання товарів

Групування та узагальнення показників поділяються на бухгалтерські рахунки. В свою чергу вони діляться на синтетичні та аналітичні.

Синтетичні рахунки – це балансові рахунки, що узагальнюють облік господарської діяльності підприємства. Вони містять узагальнену інформацію про економічні ресурси, джерела їх утворення, результати діяльності [16].

Між синтетичними та аналітичними рахунками є міцний зв'язок. Аналітичні рахунки відображають ті самі зміни, які відображаються на синтетичних рахунках, але детальніше.

Взаємовідносини між рахунками відображаються на чотирьох рівнях:

- сума початкових залишків з аналітичних рахунків дорівнює початковому залишку синтетичного рахунку;
- сума оборотів з дебету аналітичних рахунків дорівнює обороту з дебету синтетичного рахунку;
- сума оборотів з кредиту аналітичних рахунків дорівнює обороту з кредиту синтетичного рахунку;
- сума кінцевих залишків з аналітичних рахунків дорівнює кінцевому залишку синтетичного рахунку [17].

Бухгалтерська інформація, відображена в первинних документах, розміщується в бухгалтерських реєстрах.

Компанія складає такі журнали-ордери: рахунок 36 «Розрахунок з покупцями та замовниками» №11 та № 6; на рахунок 37 "Розрахунки з різними боржниками" № 8.

Достовірність даних, викладених у замовленнях журналах-ордерах, завжди перевіряється головним бухгалтером книгою аналітичного обліку розрахунків з клієнтами та документами, в яких здійснюється оплата (погашення) дебіторської заборгованості засвідчується.

Для обліку поточної дебіторської заборгованості бухгалтери використовують рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками», для обрахунку довгострокової дебіторської заборгованості використовують рахунок 18 «Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи».

Рахунок 36 «Розрахунки з покупцями і замовниками» передбачений для обліку розрахунків з покупцями та замовниками за проведену роботу, за оплачені товари, за завершену роботу та надані послуги, крім заборгованості,

маючої вексель, а ще підбиває підсумки щодо інформації про розрахунки з учасниками промислово-фінансових груп.

Рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» поділяється на декілька субрахунків та кожен має своє значення. Розглянемо дані субрахунки:

- 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями» використовують для обрахунку розрахунків з покупцями і замовниками, що знаходяться на митній території України;
- 362 «Розрахунки з іноземними покупцями» призначений для обліку розрахунків з іноземними покупцями і замовниками з експортних операцій. На цьому рахунку ведуть облік сум, збіжні таким же ж сумам, що обліковуються на субрахунку 361;
- 363 «Розрахунки з учасниками ПФГ» призначений для обрахунку дій з учасниками промислово-фінансових груп [19].

За дебетом рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» відобразатиметься вартість проданої продукції, товарів, виконаних робіт, наданих послуг, яка залучає у свою суму: податок на додану вартість, акцизи та інші податки, збори (обов'язкові платежі), що піддаються для перерахунку до бюджетних та позабюджетних фондів та включаються у ціну продажу; за кредитом сума платежів, які прийшли на розрахунковий рахунок підприємства, у касу, та інакші типи розрахунків.

Сальдо рахунку відображує заборгованість споживачів та заказників за отриману продукцію (товари, послуги).

Рахунки, що тісно пов'язані з 36 рахунком «Розрахунки з покупцями та замовниками» наведено в табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Бухгалтерські записи за рахунком 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»

Дт Рахунок 36 Кт

за дебетом з кредитом рахунків:	за кредитом з дебетом рахунків:
30 «Готівка»	30 «Готівка»
31 «Рахунки в банках»	31 «Рахунки в банках»
48 «Цільове фінансування і цільові надходження»	34 «Короткострокові векселі одержані»
64 «Розрахунки за податками й платежами»	35 «Поточні фінансові інвестиції»

Продовження табл. 2.6

70 «Дохід від реалізації»	37 «Розрахунки з різними дебіторами»
71 «Інший операційний дохід»	38 «Резерв сумнівних боргів»
76 «Страхові платежі»	50 «Довгострокові позики»
	51 «Довгострокові векселі видані»
	60 «Короткострокові позики»
	62 «Короткострокові векселі видані»
	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
	64 «Розрахунки за податками й платежами»
	65 «Розрахунки за страхуванням»
	68 «Розрахунки за іншими операціями»
	70 «Дохід від реалізації»
	76 «Страхові платежі»
	84 «Інші операційні витрати»
	85 «Інші затрати»
	90 «Собівартість реалізації»
	93 «Витрати на збут»
	94 «Інші витрати операційної діяльності»

Джерело: Складено автором на основі джерела [19]

Продаж товарів, робіт або послуг вітчизняним покупцям та замовникам відображається на рахунку 361 „Розрахунки з вітчизняними покупцями” (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Бухгалтерське проведення послуг на підприємстві

№	Назва господарської операції	Дебет	Кредит
1	Надано послуги покупцю	36	701
2	Відображено ПДВ	701	641

Водночас відображає собівартість реалізованих товарів, робіт або послуг, та дебіторська заборгованість, яка можливо сплачена грошовими коштами, які заходять на рахунок підприємства в банківських установах або в касу (табл.2.8).

Таблиця 2.8

Бухгалтерське проведення собівартості та оплати послуг на підприємстві

№	Назва господарської операції	Дебет	Кредит
1	Собівартість реалізованих послуг	90	26,27,28
2	Здійснення оплати за послуги	301,311	361

Закриття та сплатення дебіторської заборгованості може бути закрита методом взаємо зарахування (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Бухгалтерське проведення взаєморозрахунку на підприємстві

№	Назва господарської операції	Дебет	Кредит
1	Закриття заборгованості за послуги взаєморозрахунком	63	68

Рахунок 18 «Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи» запроваджено для обліку дебіторської заборгованості

суб'єктів господарювання, котра не виникає в моменті нормального операційного циклу та буде сплачена пізніше чим дванадцяти місяців з дати балансу, для обрахунку активів, вживання котрих, як передбачається, неможливо впродовж дванадцяти місяців з дати балансу, а ще для обліку інакших необоротних активів, які не мають особистого висвітлення на інакших рахунках обліку необоротних активів. [19]

Рахунок 18 «Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи» подіється на субрахунки:

- 181 «Заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду»;
- 182 «Довгострокові векселі одержані»;
- 183 «Інша дебіторська заборгованість»;

184 «Інші необоротні активи». [19]

За дебетом рахунку 18 «Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи» відображуватиметься виникнення (зростання) довгострокової дебіторської заборгованості та отримання інакших необоротних активів, за кредитом – погашення (зменшення) довгострокової дебіторської заборгованості та вибуття інакших необоротних активів. [19]

На субрахунку 181 «Заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду» відображають чисті вкладення орендодавця у фінансову оренду, які прописані у Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку.

На субрахунку 182 «Довгострокові векселі одержані» йдеться обрахунок векселів, отриманих на забезпечення довгострокової дебіторської заборгованості. [19]

Субрахунок 183 «Інша дебіторська заборгованість» створений для обрахунку довгострокової дебіторської заборгованості, яка не відображуватиметься на інакших субрахунках рахунку 18 «Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи», як-от розрахунки з робітниками за виданими довгостроковими позиками тощо, інакші типи розрахунку. [19]

На субрахунку 184 «Інші необоротні активи» є обрахунок активів, вживання котрих, неможливе впродовж дванадцяти місяців з дати балансу, окремо грошових коштів, а ще інших активів, які також не бувають відображені на інших рахунках обліку необоротних активів. [19]

Бухгалтерські записи за рахунком 18 «Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи» наведено в таблиці 2.10.

Таблиця 2.10

Бухгалтерські записи за рахунком 18 «Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи»

Дт Рахунок 18 Кт	
за дебетом з кредитом рахунків:	за кредитом з дебетом рахунків:

Продовження табл. 2.10

10 «Основні засоби»	10 «Основні засоби»
11 «Інші необоротні матеріальні активи»	11 «Інші необоротні матеріальні активи»
12 «Нематеріальні активи»	12 «Нематеріальні активи»
31 «Рахунки в банках»	14 «Довгострокові фінансові інвестиції»
33 «Інші кошти»	28 «Товари»
35 «Поточні фінансові інвестиції»	30 «Готівка»
37 «Розрахунки з різними дебіторами»	31 «Рахунки в банках»
69 «Доходи майбутніх періодів»	33 «Інші кошти»
70 «Дохід від реалізації»	35 «Поточні фінансові інвестиції»
73 «Інші фінансові доходи»	37 «Розрахунки з різними дебіторами»
74 «Інші доходи»	85 «Інші затрати»
	97 «Інші витрати»

Джерело: Складено автором на основі джерела [19]

Аналітичний облік розрахунків з покупцями та замовниками зобов'язаний постачати інформацію про заборгованість, строк сплати яка не настала, а ще про заборгованість, несплачену в строк.

Аналітичний облік повин організуватися таким чином, щоб вчасно давати бухгалтерам та керівникам потрібну та цілу інформацію про стан

розрахунків з дебіторами. Це потрібно для того щоб оптимізувати обсяг та забезпечити своєчасне погашення заборгованості.

Аналітичний облік розрахунків з контрагентами проводиться, за наданим до оплати рахунком, за кожну господарську операцією. Так підприємство може аналізувати карти аналітичного обліку на будь-якого контрагента або накопичувальну відомість довільної форми.

Синтетичний облік дебіторської заборгованості можна представити у вигляді господарських операцій та проводок до них.

Продаж товарів, робіт або послуг вітчизняним покупцям та замовникам відображається на рахунку 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями».

Щодо документів, які ведуть облік дебіторської заборгованості слід зазначити, що синтетичний облік за рахунком ведеться в Журналі 3, Відомість 3.1.

Аналітичний облік довгострокової дебіторської заборгованості та інших необоротних активів ведеться за кожним контрагентом, за видом заборгованості, терміном її появи й погашення, за видом інакших необоротних активів.

На рахунку 37 "Розрахунки з різними боржниками" розраховується поточна дебіторська заборгованість з різними боржниками за авансами, дебіторською заборгованістю, позиками перед працівниками, збитками та іншими операціями. [19]

Підприємство використовує у своєму бухгалтерському обліку такі субрахунки:

- 371 «Розрахунок виданих авансів» - враховує всі види авансів, що надаються компаніями в національній та іноземній валюті, незалежно від виду бізнесу підприємства;
- 372 «Розрахунок з відповідальними особами» - враховується розрахунок з відповідальними особами, а саме розрахунок за видачу

готівки, звітність про витрачені кошти, відшкодування витрат, понесених під час поїздки;

- 374 «Розрахунки за претензіями» - враховує врегулювання скарг, поданих постачальниками та поставальниками, а також штрафи, штрафи, штрафи;
- 375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків» - враховують розрахунки компенсації компанії за збитки та втрату майна у разі виявлення винного;

377 «Розрахунок з іншими боржниками» - з урахуванням розрахунків за кредитами працівникам компанії; [19]

Аналітичний облік на рахунку 37 «Розрахунки з різними боржниками» проводиться по кожному боржнику, виду боргу, часу його виникнення та погашення. Аналітичний облік розрахунків з відповідальною особою поділяється на розрахунки з відповідальними особами в національній валюті та розрахунки з відповідальними особами за грантом і ведеться для кожної відповідальної особи; з працівниками - на кожного працівника.

Розрахунки з відповідальними особами можна розглянути у таблиці 2.11.

Таблиця 2.11

Бухгалтерське проведення виданих коштів

№	Назва господарської операції	Дебет	Кредит
1	Видані грошові кошти із каси під звіт	372	301
2	Придбані ТМЦ за рахунок підзвітних сум	20,21,22,28	372
4	Списані витрати на відрядження	92	372
5	Повернення невитрачених підзвітних сум в касу	301	372
6	Утримання неповернутих підзвітних сум із зарплати	66	372

Рахунок 38 "Резерв сумнівних боргів" у компанії є рахунком, і резерв не створюється. Якщо є сумнівна дебіторська заборгованість до звітного періоду, вона проводить бухгалтерське списання.

Коли борг погашено, бухгалтер робить протилежне: він перераховує дебіторську заборгованість, визнає доходи та подає податкову декларацію на цю суму в наступному податковому періоді.

Дебіторська заборгованість відповідальних осіб відкладається після того, як ці особи отримають авансові сплачені суми та погашаються після повного розрахунку цих сум. Витрати, які фактично понесені та зафіксовані відповідальною особою, пов'язані з виробничою діяльністю, розраховуються з виробничих витрат, для придбання товарно-матеріальних цінностей вони включаються до суми фактичних витрат на придбання цих цінностей.

Терміни сплати дебіторської заборгованості надані товари та послуги прописані в умовах підписаних договорів с дебіторами або виставленим для них рахунків.

На сьогоднішній день, в Україні нормальним терміном сплати дебіторської заборгованості є 30 днів з дати реалізації товарів та послуг. Отже, якщо після закінчення строку заборгованість не сплачується клієнтом, то у підприємства виникає сумнів щодо сплати заборгованості.

Підводячи підсумки аналітичного та синтетичного обліку дебіторської заборгованості інформацію узагальнюють на рахунках 1 класу «Необоротні активи» та 3 класу «Кошти розрахунки та інші активи». Див. табл. 2.12

Таблиця 2.12

Узагальнена інформація рахунків для обліку дебіторської заборгованості

Рахунок	Призначення рахунку
18 «Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи» [19]	Облік заборгованості фізичних та юридичних осіб, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після 12 місяців з дати балансу
34 «Короткострокові векселі одержані» [19]	Облік заборгованості покупців, замовників та інших дебіторів за відвантаженою продукцією (товари), виконані роботи, надані послуги та за іншими операціями, яка забезпечена векселями

36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» [19]	Облік розрахунків з покупцями та замовниками за відвантажену продукцію, товари, виконані роботи й послуги, крім заборгованості, яка забезпечена векселем, а також узагальнення інформації про розрахунки з учасниками ПФГ
37 «Розрахунки з різними дебіторами» [19]	Облік розрахунків за поточною дебіторською заборгованістю з різними дебіторами за авансами виданими, за претензіями, за відшкодуванням завданих збитків тощо
38 «Резерв сумнівних боргів» [19]	Облік резервів за сумнівною дебіторською заборгованістю, щодо якої є ризик неповернення.

Джерело: Складено автором на основі джерела [19]

2.4 Порядок відображення інформації про дебіторську заборгованість у фінансовій звітності на ДП «Украерорух»

Інформація, що залежить від дебіторської заборгованості розкривається у фінансовій звітності. Бухгалтерська інформація має бути відкрита як для внутрішніх, так і зовнішніх користувачів компанія, які вносять гроші. Система аналізу даних внутрішніх користувачів, як управляють компанією з точки зору своїх вимог поділяють дебіторську заборгованість на деякі види характеристики (терміни погашення, підозрілі, контрагенти, тощо) та інформація в звітності теж залежить від змісту та структури рішень, які приймаються на підприємстві.

Призначення зовнішньої фінансової звітності за розмірами та складом дебіторська заборгованість на певну дату - внутрішній та зовнішній еквівалент для користувачів інформації про фактичний стан дебіторської заборгованості.

І головне джерело інформації є форма 1 "Баланс (Звіт про фінансовий стан). В додаток, фінансова звітність щодо дебіторської заборгованості дозволяє широко дізнатися користувачам про інформацію для прогнозування

фінансового стану компанії показники ліквідності, платоспроможності, дебіторської заборгованості нараховувати і контролювати дотримання запланованих показників. функція звітування для зовнішні користувачі мають певну точність інформації.

При підготовці звіту про внутрішню дебіторську заборгованість керівники принципи часто використовують приблизні дані та приблизні показники. Оскільки така звітність призначена для внутрішніх цілей, користувачів, зібрані дані система управлінського обліку (детальна інформація про боржників) та зміст, структура, терміни, процедура оцінки та перелік рядків не регулюються чинним законодавством і є конфіденційними.

Інформація про широкий спектр дебіторської заборгованості користувачів перелічені у фінансовій звітності, зокрема як форма № 1 «Баланс (звіт про фінансовий стан)», що є фінансовою формою звітності та обов'язкова для публікація.

Фінансова звітність призначена для зовнішніх користувачів і зібрана відповідно до вимог існуючого законодавства, тобто згідно з П(С)БО 1 "Загальне вимоги до фінансової звітності» або Міжнародні фінансові стандарти. Відповідно до статті 1 Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» П(С)БО не повинен суперечити міжнародним стандартам. [8]

Незважаючи на те, що побудовані вітчизняні стандарти все ще мають відмінності у міжнародних стандартах - особливості обліку окремих об'єктів боргу; розкриття інформації, зокрема у фінансовій звітності та балансах.

Відмінності між національними вимогами П(С)БО та міжнародними правилами стандартів фінансової звітності та бухгалтерського обліку для розкриття інформації в балансі відноситься насамперед до рівня деталізації інформації, тобто як дебіторська заборгованість відображається в бухгалтерському обліку баланс, складений відповідно до вимог міжнародних стандартів, дав мінімум статей про довгострокову дебіторську заборгованість інформація про борг взагалі не відображається

Дебіторська заборгованість по продукції, наданні послуг повинні бути відображені у Балансі (так званий Звіт про фінансовий стан) (форма 1) за чистою реальною вартістю. Відображається у рядку 1125, як різниця між первісною вартістю та резервом сумнівних боргів.

Результати розрахунку дебіторської заборгованості також відображаються у рядках 1130-1135, записи про іншу дебіторську заборгованість написані у рядку 1155; довгострокова дебіторська заборгованість - відповідно до балансу 1040. Зверніть увагу, що при сплаті збору для розрахунку прийшов внутрішній дохід і місце забезпечено 1145, 1140 та інші.

Розрахунок сумнівних результатів знаходиться у розділі "Інші операційні витрати" (рядок 2180) у річних звітах (Звіту про сукупний дохід) (форма 2).

Зміни, які стосуються дебіторської заборгованості відображаються у Звіті про рух грошових коштів компаній (форми 3н).

Згідно П(С)БО 10 у примітках до фінансової звітності (форма № 5) інформація про дебіторську заборгованість розписується так:[26]

- Перелік боржників та сума довгострокової дебіторської заборгованості.
- Перелік боржників та сума вимог до пов'язаних сторін;
- Склад та сума статей балансу "Інша дебіторська заборгованість".
- Метод визначення суми сумнівного внеску.
- Сума поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги в розрізі її класифікації за строками непогашення.
- Решта положення про сумнівну заборгованість за кожним елементом дебіторської заборгованості та її вимоги та використання їх походження, звітний рік.

Відповідно, інформація про дебіторську заборгованість публікується станом для внутрішніх користувачі - в повідомленнях управління з інструкціями класифікація, специфікація груп дебіторської заборгованості боржників, суми та дати їх боргів, призначені для потреб управління та для

широкого кола користувачів - фінансового та статистичний звіт відповідно до вимог П(С)БО.

Наступна процедура розкриття дебіторської заборгованості забезпечує її повний контроль та управління його значенням на мікро- та макрорівні, а також дає можливість оцінки фінансового стану компанії.

Отже, основне джерело фінансової інформації щодо стану суб'єктів господарювання є фінансовим звітуванням за сукупними даними. Бухгалтерська інформація про те, де розрахунки у фінансовій звітності розкриває статус угод з постачальниками, стає економічним та екологічним засобом реалізації економічного аналізу та оцінки показників ефективності бізнесу. Тому внутрішній контроль дебіторської заборгованості у компанії однаковий саме по собі, що може визначити його достовірне відображення у фінансовій інформації для сприяння більшій якості зібраної інформації, прозористі та дозування точності даних про розрахункові операції, пов'язані з реалізацією готової продукції, то робочі місця та послуги.

Попри все це переваги, це внутрішній контроль дебіторської заборгованості у вітчизняних суспільствах не розвинутий. Головна проблема - відсутність компанії особи або підрозділу, чиї функції це було б запровадження внутрішнього контролю, або провести внутрішній аудит відповідно до системи бухгалтерського обліку, включаючи дебіторську заборгованість. Головною необхідністю створення внутрішньої бухгалтерії відіграє роль дебіторської заборгованості компанії очевидно, щоб чесно оцінювати економіку ефективність їхніх дій. Бухгалтери рідко аналізують дебіторську заборгованість. Хоча аналіз ефективний але міра контролю, цінність аналізу збільшується, особливо в інфляційний період, коли капітал стоїть на місці, це стає дуже збитковим.

Це означає, що вам доведеться витратити час на моніторинг боргу, вчасно складати дебіторську заборгованість за боргами, тощо, щоб передбачити його виникнення в майбутньому.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI НА ПІДПРИЄМСТВІ

3.1 Мета, завдання та джерела аналізу дебіторської заборгованості

Незалежний економічний аналіз містить в собі зміст і цілі економіки. Завдання економічного та соціального забезпечення виконується в середині підприємства. Аналіз є частиною запланованих показників діяльності компаній, які бажають функціонувати (основна кількісні показники виробництва та реалізації).

Аналіз як функція внутрішнього управління виробництвом метрологічні основи: принципи, функції, організаційна структура, методи та інструменти, база знань.

Таким чином, аналіз означає широкий пошук альтернатив, можливостей для вирішення конкретних проблем фінансового виробництва, творчий підхід. Виходячи з цього, функції менеджерів компанії потребують необхідних організаційних, технічних, економічних умов і, головне, використання для творчих ідей практика виробничо-економічних інновацій на основі інтересів персоналу і здатність приймати раціональні економічні рішення.

Аналіз структури дебіторської заборгованості починається із суми оцінки динаміки його розміру в загальних рисах і в розрізі статей. На цій фазі визначаються, чи є у складі дебіторської заборгованості суми, які нереальні до стягнення. Якщо такі суми є, слід вжити заходів видалення.

Важливим принципом аналізу є комплексний підхід до координації, цілі, ресурси та можливості компанії, виявлення її форм досягнення, яких можна досягти лише в результаті розробки програм аналізу продукції і, зокрема, кожен структурний підрозділ компанії.

Однак необхідні аналітичні методи розробки програмного забезпечення запит відповідної інформації від керівництва, зосередьтеся на максимізації потенційних можливостях компанії та резервах.

Метою аналітичної діяльності є розробка аналітичних програм, тобто це початковий план, передумова планування виробництва, яка дозволяє визначити оптимальну структуру (номенклатуру, звання та ефективність виробництва). Планується на основі аналітичної діяльності продаж та укладення комерційних договорів, завдяки чому проводиться оптимізація дебіторської заборгованості на підприємстві та управління його сутністю.

Тобто, метою аналізу дебіторської заборгованості є визначити цілісність, своєчасність та правильність операцій компанії з боржниками, якість дебіторської заборгованості в загальних та часткових показниках, виявити фактори та визначити причини їх зміни.

Завданням є оцінка розміру, структури та динаміки поточної дебіторської заборгованості за їхні ставки. Вивчення структури поточної дебіторської заборгованості в часі створення. Розслідування наявності існуючих сумнівних боргів

Характерним принципом аналізу дебіторської заборгованості є досягнення оптимального поєднання в управлінні продажами, постійне шукання новітніх форм розрахунків з боржниками та інструменти для збільшення ефективності використання грошей боржників у процесі їх отримання виробничий цикл з метою створення необхідних умов для широкого асортименту відповідних економічних заходів, збільшення дебіторської заборгованості, знецінення тощо.

Предметом економічного аналізу дебіторської заборгованості є всілякі розрахунки з боржниками. Вони виникають у процесі здійснення господарської діяльності підприємства. Відображають розрахунки з боржниками за допомогою систем бухгалтерського обліку та аналізу, які характеризують кількісні та якісні аспекти стану дебіторської заборгованості, борг та фінансовий стан досліджуваних компаній.

Дебіторська заборгованість має значну частку в оборотних активах і впливає на фінансовий стан компанії. Значення аналізу боргу особливо зростає в період інфляції, коли обіг оборотних активів стає дуже збитковим.

Джерело аналізу – це баланс компанії. Дані аналітичного обліку також використовуються для внутрішнього аналізу.

У найбільш загальному вигляді зміни суми дебіторської та кредиторської заборгованості за розглянутий період можуть характеризуватися даними аналізу горизонтального та вертикального балансів.

Особлива увага в процесі аналізу дебіторської заборгованості приділяється статті «Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги», яка займає найбільшу частку в загальній сумі дебіторської заборгованості. Відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку ця дебіторська заборгованість відображається у балансі за чистою вартістю реалізації, тобто як сума дебіторської заборгованості за менш сумнівні та безнадійні борги:

- загальна сума дебіторської заборгованості;
- заборгованість окремих покупців, замовників та заборгованість більше одного року.

Ці борги, якщо такі є, можуть бути віднесені до позареалізаційних витрат та амортизовані як непогашена дебіторська заборгованість, або можуть бути записані (за рішенням Інвентаризаційної комісії) у резерві сумнівних боргів;

- Відповідно до інформації в бухгалтерських розрахунках з клієнтами та клієнтами (або в попередній аналітичній таблиці), це аналітична таблиця цього типу, яка аналізує звіт про дебіторську заборгованість на момент виникнення.

Регулярне ведення цієї інформації дозволяє бухгалтеру аналізувати дебіторську заборгованість та вживати відповідних заходів для усунення непогашеної заборгованості.

Цей аналіз проводиться відповідно до внутрішніх звітів компанії та використовується для цілей управління. Але, як відомо, стан дебіторської заборгованості компанії також дуже важливий для зовнішніх користувачів інформації, оскільки їх зростання завжди свідчить про фінансову нестабільність.

Перед аналізом існуючих вимог необхідно визначити основні структурні компоненти, які поєднуються між собою. У зв'язку з цим організаційно-економічна модель аналізу дебіторської заборгованості компанії, визначення складу та структури дебіторської заборгованості аналіз дебіторської заборгованості компанії, відхилення та тенденції дебіторської заборгованості борги за вказаний період.

Ефективність запропонованої моделі управління боргом базується на певних принципах: цілісність; надійність; продуктивність праці; динамізм; безперервність; Усі принципи важливі для ефективності управління боргом бізнесу.

Аналіз дебіторської заборгованості у компаніях охоплює п'ять основних етапів, функціонально пов'язані між собою.

3.2 Методика аналізу дебіторської заборгованості

Стан дисципліни розрахунків характеризується її наявністю. Вони мають значний вплив на дебіторську заборгованість та фінансову стабільність. Порушення угоди про сплату та дисципліну, дострокова дебіторська заборгованість, значне збільшення безнадійних боргів, це все нестабільно впливає на фінансовий стан компанії.

Завдання аналізу полягає в тому, щоб знайти розмір і динаміку фальшивої заборгованості, основну вину її появи або збільшення.

Набір показників економічного аналізу безпосередньо пов'язаний з система показників планування, але не така, як друга. Кількість показники, необхідні для всебічного аналізу та характеристики дебіторської

заборгованості, слід зазначити що борг завжди буде більшим, ніж кількість планових показників.

Зовнішній аналіз стану розрахунків з дебіторами базується на даних фінансової звітності, а саме форм № 1 і № 5. Для внутрішнього аналізу використовую показники аналітичного обліку рахунків, створених для узагальнення інформації про розрахунки з дебіторами.

Аналіз фонду дебіторської заборгованості починається із загального, тобто це оцінка динаміки його обсягу в цілому та за статтями.

Так як аналіз дебіторської заборгованості складається з 5 етапів, розглянемо кожен етап окремо.

На першому етапі визначається об'єкт, мета та аналітичні завдання. У цьому випадку предметом дослідження є дебіторська заборгованість. Призначення аналіз полягає у визначенні повноти, своєчасності та правильних операцій компанії з боржниками, якість дебіторської заборгованості за сукупними та частковими показниками, виявлення факторів та поява причин змін на підприємстві.

На другому етапі аналізу дебіторської заборгованості збираються та обробляються джерела інформації. Вони є головними фінансовими документами компанії, Звіт про фінансові результати та Примітки до річних звітів, та також застосовується внутрішній аналіз, тобто аналітична бухгалтерська інформація.

Третій етап всебічного аналізу дебіторської заборгованості є найбільш об'ємним і займає багато часу, оскільки є багато способів аналіз боргу, що включає конкретні показники та коефіцієнти. Таким чином, відповідно до фінансової звітності (форма 1, форма 2) можна визначити ряд показників, що характеризують ситуацію дебіторської заборгованості.

В основному до них можна віднести:

- Оборотність дебіторської заборгованості. Значення показника демонструє кількість оборотів дебіторської заборгованості, тобто скільки разів дебітори погасили свої зобов'язання перед підприємством:

$$\text{Од} = \text{В} / \text{СДЗ} \quad (1)$$

де Од – оборотність дебіторської заборгованості;

В – виручка від реалізації продукції;

СДЗ – середньорічна сума дебіторської заборгованості

(СДЗ = Сума значень дебіторської заборгованості на кінець кожного робочого дня/Кількість робочих днів)

- Період погашення дебіторської заборгованості – індикатор ефективності відносин із клієнтами, який показує, як довго останні погашають свої рахунки.

Коефіцієнт дає уявлення про платіжну дисципліну покупців:

$$\text{Пд} = 360 / \text{Од} \quad (2)$$

де: Пд – період погашення дебіторської заборгованості;

Од – оборотність дебіторської заборгованості.

Бажано порівняти отримані значення з цінностями конкурента. Варто для порівняння вибирати компанії однакового розміру, наприклад, на основі вартості активів. Тип такого порівняння можна зробити на місці під час внутрішнього та зовнішнього аналізу.

Значення показника також слід враховувати в динаміці. Зниження ставки свідчить про те, що клієнти відволікаються фінансово ділові ресурси на коротший період. Не можна однозначно стверджувати, що це позитивна чи негативна тенденція. Коли компанія використовує товар, як частина маркетингової стратегії компанії збільшують дебіторську заборгованість компанії, але це призведе до збільшення продажів. Щоб зробити однозначні висновки, також необхідно зробити аналіз якості дебіторської заборгованості, розрахунок економічної ефективності товарів позику.

- Частка дебіторської заборгованості в загальних оборотних активах компанії, з'ясовує, яку питому вагу необхідно. Заборгованість у загальній сумі оборотних активів, рівень її збільшення або зменшення протягом аналізованого періоду розраховується:

$$\text{Чд} = \text{ДЗ} / \text{ПА} * 100 \quad (3)$$

де: Чд – частка дебіторської заборгованості у поточних активах;

ДЗ – дебіторська заборгованість;

ПА – поточні активи (II + III розділ активу балансу).

Чим вище даний показник, тим менша мобільна структура майна підприємства.

- Частка сумнівної дебіторської заборгованості в загальному обсязі заборгованості, %:

$$\text{Чсд} = \text{ДЗс} / \text{ДЗ} * 100 \quad (4)$$

де: Чсд – частка сумнівної дебіторської заборгованості в загальному обсязі заборгованості;

ДЗс – сумнівна дебіторська заборгованість.

На четвертому етапі аналізу дебіторської заборгованості результати виявлення боргу слід узагальнити та систематизувати, щоб мати змогу зробити адекватні висновки про стан дебіторської заборгованості компанії. При порівнянні дебіторської заборгованості заборгованість, можна зробити висновок чи покращився чи погіршився статус угод про закупівлю порівняно з минулим роком. Коли на підприємстві стало сумнівним дебіторської заборгованості та збільшення загальної частки дебіторської заборгованості у загальному обсязі оборотних коштів, можна зробити висновок про зменшення ліквідності оборотних активів, а отже, і погіршення фінансового становища підприємства.

На завершальній стадії повинні бути прийняті управлінські рішення, які сприятимуть вдосконаленню ефективності фінансових результатів компанії та зменшує ризик дефолту.

Коли на підприємстві приймаються управлінські рішення з управління дебіторської заборгованості слід враховувати всі фактори та причини, такі як впливає на існування такої заборгованості.

Для того щоб покращити стан дебіторської заборгованості підприємству потрібно звернути увагу на певні чинники та фактори. Тому на рівні політики підприємства слід розглядати такі пункти:

- визначити умови дебіторської заборгованості та порівняти ці умови із середніми показниками по галузі, конкурентами та історичними даними;
- створити рейтинг для основних контрагентів, класифікувати дебіторську заборгованість з різних причин;
- посилити контроль за погашенням дебіторської заборгованості,
- створити зв'язок між системою мотивації працівників та сумою дебіторської заборгованості.

На рівні покупців та одержувачів послуг повинні бути:

- визначені кредитні ліміти виходячи з фактичного фінансового стану контрагентів компанії;
- забезпечена безпека під час укладення угоди та застава (при необхідності);
- при необхідності використовувати арбітражні суди, якщо такі є, для стягнення боргів;
- надсилати рахунки поштою клієнтам за кілька днів до закінчення терміну.

На рівні продажу та доставки продукції послуги повинні:

- вносити пропозиції щодо відстрочки в виплату грошей для стимулювання попиту;
- розширити диверсифікацію споживачів.

Отже виникнення великої суми дебіторської заборгованості може призвести до зниження фінансової стійкості та платоспроможності підприємства у фінансовій ситуації. Розробник, який значно уповільнює плату за оборотом, яка веде до збільшення суми дебіторської заборгованості компаній є важливим питанням і своєчасне контролювання ефективного управління буде призводити до прискорення обороту. Правильний і своєчасний аналіз дебіторської заборгованості надає можливість оцінити ефективність і якість розрахунків покупців за допомогою показників; термін

позики; та знижки їх клієнтів; визначити сферу діяльності, яка покращить стан.

3.3 Аналіз дебіторської заборгованості на ДП «Украерорух»

Діяльність підприємства завжди спирається на результат, який в нього на меті. Для розуміння фінансово-економічних результатів роботи ДП «Украерорух» виконаємо аналіз майнового стану, фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства, ділової активності за 2018 -2020 роки використовуючи основні показники, які зазначені у додатку Б, додатку В, додатку Г.

Аналіз майнового стану підприємства:

1. Вартість всього майна - підсумок балансу по активу або пасиву.

Вартість всього майна $_{(2018)} = 6\,112\,754$ тис. грн.

Вартість всього майна $_{(2019)} = 6\,879\,141$ тис. грн.

Вартість всього майна $_{(2020)} = 5\,812\,544$ тис. грн.

Вартість майна зростає порівнюючи минули роки, це говорить про гідне фінансове становище підприємства.

2. Вартість власних коштів підприємства – вартість власного капіталу підприємства.

Вартість власних коштів $_{(2018)} = 5\,759\,831$ тис. грн.

Вартість власних коштів $_{(2019)} = 6\,394\,545$ тис. грн.

Вартість власних коштів $_{(2020)} = 5\,348\,166$ тис. грн.

Вартість власних коштів порівнюючи минули роки, це говорить про вдале фінансове становище підприємства.

3. Вартість власних оборотних коштів - різниця між вартістю оборотних активів і поточних зобов'язань підприємства.

Вартість власн. об. коштів $_{(2018)} = 2\,315\,723 - 230\,260 = 20\,854,63$ тис. грн.

Вартість всього майна	61127 54	68791 41	5 812 544	766387	112,54	-1 066 597	84,49
-----------------------------	-------------	-------------	--------------	--------	--------	------------	-------

Продовження табл. 3.1

Вартість власних коштів підприємс тва	57598 31	63945 45	5 348 166	634714	111,02	-1046379	83,64
Вартість власних оборотних коштів	20854, 63	22280, 17	12103, 50	1425,54	106,84	-10176,67	54,32
Коефіцієнт зносу	0,61	0,63	0,66	0,02	103,28	0,03	104,76
Коефіцієнт придатнос ті	0,39	0,37	0,34	-0,02	94,87	-0,03	91,89

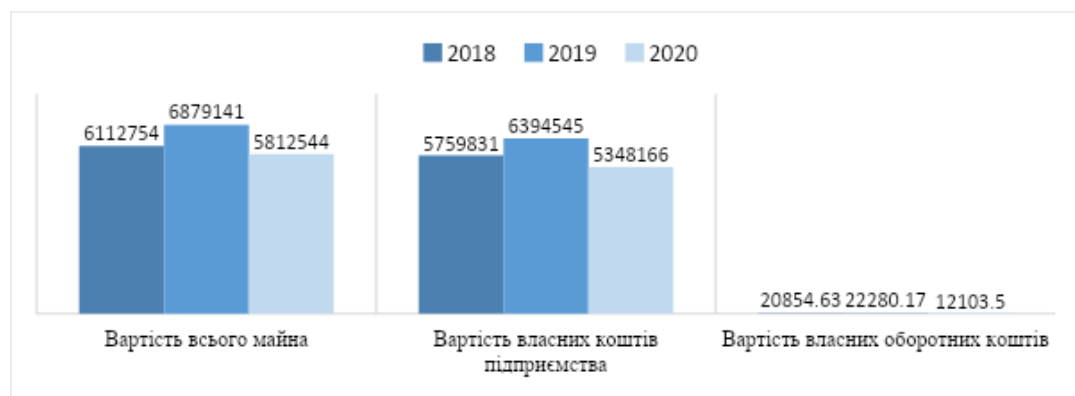

Рис. 3.1. Показники майнового стану підприємства

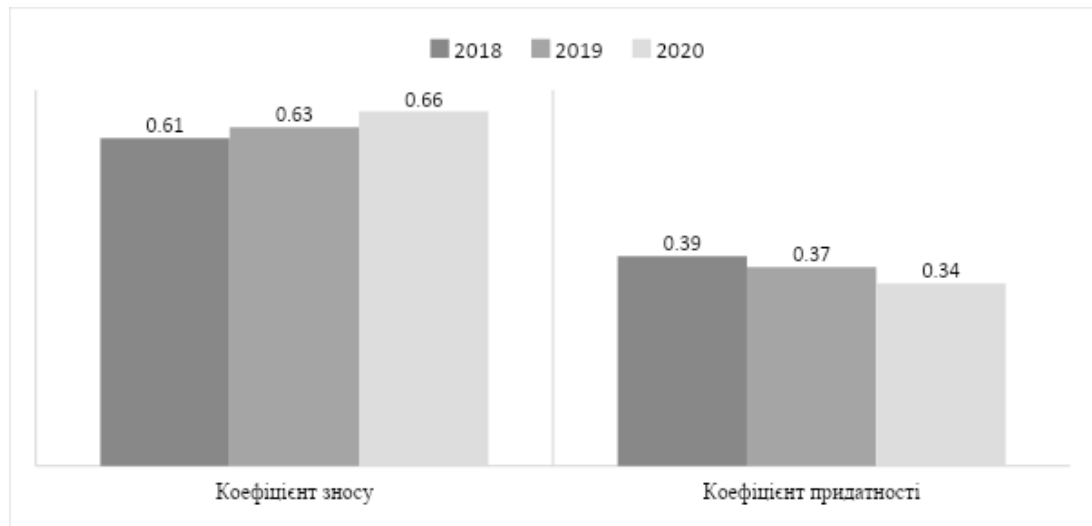

Рис. 3.2 Показники майнового стану підприємства

1) Аналіз фінансової стійкості підприємства

1. Коефіцієнт співвідношення позичених і власних коштів - відношення суми зобов'язань по залученим і позиченим коштам до суми власних коштів.

$$K_{\text{поз.власн.кошт.}}(2018) = (186\,625 + 251\,878) / 6\,852\,871 = 0,06$$

$$K_{\text{поз.власн.кошт.}}(2019) = (137\,030 + 327\,348) / 5\,478\,320 = 0,08$$

$$K_{\text{поз.власн.кошт.}}(2020) = (777\,540 + 309\,167) / 3\,868\,668 = 0,28$$

У 2018 і 2019 році значення показника втрималось на одному рівні, а у 2020 році виросло, що значить про збільшення залежності підприємства від зовнішніх інвесторів і кредиторів, тобто про вагоме зменшення фінансової стійкості.

2. Коефіцієнт автономії - відношення суми власних коштів до підсумку по балансу.

$$K_{\text{автоном}}(2018) = 6\,852\,871 / 7\,291\,374 = 0,94$$

$$K_{\text{автоном}}(2019) = 5\,478\,320 / 5\,942\,698 = 0,92$$

$$K_{\text{автоном}}(2020) = 3\,868\,668 / 4\,955\,375 = 0,78$$

Результати показника свідчать про те, яку частку власних активів підприємство здатне профінансувати за рахунок особистих фінансових ресурсів. У 2018 та 2019 роках коефіцієнт дорівнює 0,94 та 0,92, то це

означає, що підприємство може профінансувати 92-94% активів за рахунок власного капіталу, у 2020 році трохи менше – 78%.

3. Коефіцієнт маневреності власних коштів - відношення суми власних оборотних коштів до суми власних коштів.

$$K_{\text{ман.вл.кошт.}}(2018) = (2\,868\,646 - 251\,878) / 6\,852\,871 = 0,38$$

$$K_{\text{ман.вл.кошт.}}(2019) = (1\,222\,267 - 327\,348) / 5\,478\,320 = 0,16$$

$$K_{\text{ман.вл.кошт.}}(2020) = (510\,601 - 309\,167) / 3\,868\,668 = 0,05$$

Нормою цього значення вважають 0,1 і вище. Тому позитивне значення за дані роки свідчить про те що власних фінансових ресурсів достатньо для фінансування необоротних активів і частини оборотних.

4. Коефіцієнт концентрації залученого капіталу - відношення суми залученого капіталу до підсумку по балансу.

$$K_{\text{конц.зал.кап.}}(2018) = (186\,625 + 251\,878) / 7\,291\,374 = 0,06$$

$$K_{\text{конц.зал.кап.}}(2019) = (137\,030 + 327\,348) / 5\,942\,698 = 0,08$$

$$K_{\text{конц.зал.кап.}}(2020) = (777\,540 + 309\,167) / 4\,955\,375 = 0,22$$

Нормою даного значення вважають в межах 0,4 - 0,6. У 2020 році значення вище норми, тому це означає, що рівень фінансових ризиків є також вищим.

5. Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів - відношення суми довгострокових зобов'язань до суми довгострокових зобов'язань і власного капіталу.

$$K_{\text{довг.зал.кошт.}}(2018) = 186\,625 / (186\,625 + 6\,852\,871) = 0,03$$

$$K_{\text{довг.зал.кошт.}}(2019) = 137\,030 / (137\,030 + 5\,478\,320) = 0,02$$

$$K_{\text{довг.зал.кошт.}}(2020) = 777\,540 / (777\,540 + 3\,868\,668) = 0,16$$

Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів значить, що стільки довгострокових позикових коштів вжито для фінансування активів підприємства поряд із власними коштами. У 2020 році коефіцієнт збільшився, це свідчить про зменшення використання позикових коштів для фінансування активів підприємства.

6. Коефіцієнт фінансового левериджу - відношення суми довгострокових зобов'язань до суми власного капіталу.

$$K_{\text{фін.лев.}}(2018) = 186\,625 / 6\,852\,871 = 0,03$$

$$K_{\text{фін.лев.}}(2019) = 137\,030 / 5\,478\,320 = 0,03$$

$$K_{\text{фін.лев.}}(2020) = 777\,540 / 3\,868\,668 = 0,2$$

Нормативне значення показника менше 0,5. Коефіцієнт фінансового левериджу протягом даних років відповідає нормі і свідчить про незалежність підприємства від довгострокових зобов'язань.

7. Показник заборгованості кредиторам - відношення суми кредиторської заборгованості до суми активів.

$$P_{\text{заб.кредит.}}(2018) = (51\,099 + 15\,560 + 11\,967 + 61\,902) / 7\,291\,374 = 0,02$$

$$P_{\text{заб.кредит.}}(2019) = (24\,312 + 49\,528 + 19\,153 + 15\,958 + 78\,921) / 5\,942\,698 = 0,03$$

$$P_{\text{заб.кредит.}}(2020) = (22\,056 + 89\,253 + 11\,910 + 11\,096 + 50\,247) / 4\,955\,375 = 0,03$$

За 2018-2020 роки значення показника заборгованості кредиторам менше 0,5 і це свідчить, що чимала частина активів підприємства фінансується за рахунок власних коштів.

Результати розрахунку наведені у таблиці 3.2 та відображені на рисунках 3.3 та 3.4.

Таблиця 3.2

Таблиця 3.2 - Показники фінансової стійкості підприємства

Назва показника	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Абсолютне відхилення 2019/2018	Відносне відхилення 2019/2018	Абсолютне відхилення 2020/2019	Відносне відхилення 2020/2019
Коефіцієнт співвідношення позичених і власних коштів	0,06	0,08	0,28	0,02	133,33	0,2	350,00
Коефіцієнт автономії	0,94	0,92	0,78	-0,02	97,87	-0,14	84,78

Коефіцієнт маневреності власних коштів	0,38	0,16	0,05	-0,22	42,11	-0,11	31,25
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,06	0,08	0,22	0,02	133,33	0,14	275,00
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,03	0,02	0,16	-0,01	66,7	0,14	800,00
Коефіцієнт фінансового левериджу	0,03	0,03	0,20	0	0	0,17	666,67
Показник боргу	0,02	0,03	0,03	0,01	150	0	0

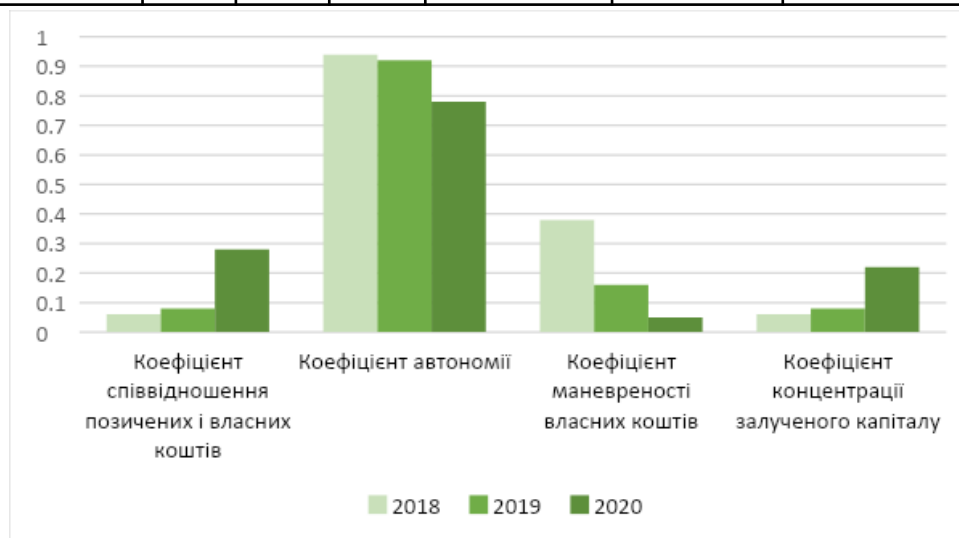

Рис. 3.3. Показники фінансової стійкості підприємства

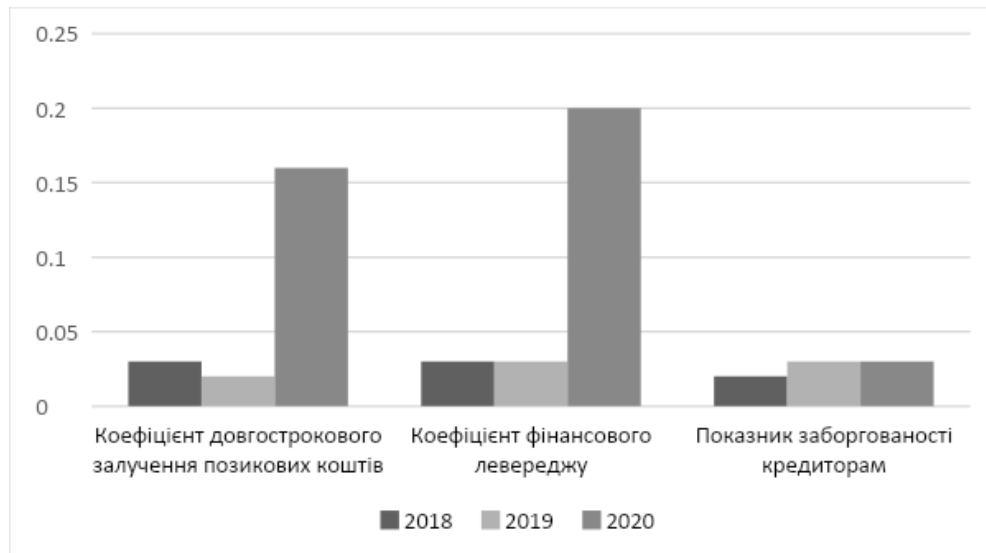

Рис. 3.4. Показники фінансової стійкості підприємства

2) Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства

1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможність) - відношення суми грошових коштів і короткострокових цінних паперів до поточних зобов'язань.

$$K_{\text{абс.лікв.}}(2018) = 1\,687\,814 / 251\,878 = 6,7$$

$$K_{\text{абс.лікв.}}(2019) = 494\,224 / 327\,348 = 1,5$$

$$K_{\text{абс.лікв.}}(2020) = 352\,310 / 309\,167 = 1,1$$

Нормою вважається значення від 0,1 до 0,2. Так як на даному підприємстві значення вище норми, то це може показувати на проблеми в компанії і говорять про недійову стратегію управління фінансовими ресурсами.

Грошові кошти, у відмінність від інших активів, не учають у виробничо-збутовому процесі, не генерують дохід компанії. Тому надто великий показник абсолютної ліквідності свідчить про те, що вагома частина капіталу відволікається на формування непродуктивних активів.

2. Проміжний коефіцієнт покриття балансу - відношення суми грошових коштів, короткострокових цінних паперів, дебіторської заборгованості, векселів одержаних, інших оборотних активів до поточних зобов'язань.

$$K_{\text{пром.пок.бал.}}(2018) = (742\,488 + 168\,526 + 35\,892 + 34\,598 + 57\,744 + 1\,687\,814) / 251\,878 = 7,07$$

$$K_{\text{пром.пок.бал.}} (2019) = (502\,147 + 32\,753 + 38\,655 + 37\,315 + 113\,632 + 494\,224)/327\,348 = 3,72$$

$$K_{\text{пром.пок.бал.}} (2020) = (23\,306 + 16\,036 + 39\,826 + 34\,069 + 36\,600 + 352\,334)/309\,167 = 1,62$$

Нормальне значення більше 0,7-0,8. В «Украерорух» цей показник перевищує норму.

3. Частка оборотних коштів у активах - відношення суми оборотних коштів до підсумку по балансу.

$$Ч_{\text{об.кошт.акт}} (2018) = 2\,868\,646/7\,291\,374 = 0,48$$

$$Ч_{\text{об.кошт.акт}} (2019) = 1\,222\,267/5\,942\,698 = 0,21$$

$$Ч_{\text{об.кошт.акт}} (2020) = 510\,601/4\,955\,375 = 0,10$$

Нормальне значення є 0,1 і вище. Велике значення протягом 2018-2020 років свідчить про фінансову стійкість підприємства і здатний проводити активну діяльність доже в умовах неприсутності доступу до позикових грошей і зовнішніх основ фінансування підприємства.

4. Частка запасів у поточних активах - відношення суми запасів до поточних активів.

$$Ч_{\text{зап.пот.акт}} (2018) = (143\,398 + 143\,185 + 213)/2\,868\,646 = 0,10$$

$$Ч_{\text{зап.пот.акт}} (2019) = (35\,975 + 35\,743 + 232)/1\,222\,267 = 0,06$$

$$Ч_{\text{зап.пот.акт}} (2020) = (30\,739 + 30\,659 + 80)/510\,601 = 0,12$$

5. Частка власних оборотних коштів у запасах - відношення суми власних оборотних коштів до вартості запасів.

$$Ч_{\text{об.кошт.зап}} (2018) = (2\,868\,646 - 251\,878)/143\,398 = 18,25$$

$$Ч_{\text{об.кошт.зап}} (2019) = (1\,222\,267 - 327\,348)/35\,975 = 24,88$$

$$Ч_{\text{об.кошт.зап}} (2020) = (510\,601 - 309\,167)/30\,739 = 6,55$$

Зріст показника говорить про підняття витримку підприємства в середньостроковій перспективі і про зменшення залежності від короткострокових джерел фінансування.

Розрахунки відображені у таблиці 3.3 та відображені схематично на рисунках 3.5 та 3.6.

Таблиця 3.3

Показники ліквідності і платоспроможності

Назва показника	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Абсолютне відхилення 2019/2018	Відносне відхилення 2019/2018	Абсолютне відхилення 2020/2019	Відносне відхилення 2020/2019
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	6,7	1,5	1,1	-5,2	22,39	-0,4	73,33
Проміжний коефіцієнт покриття балансу	7,07	3,72	1,62	-3,35	52,62	-2,1	43,55
Частка оборотних коштів у активах	0,48	0,21	0,10	-0,27	43,75	-0,11	47,92
Частка запасів у поточних активах	0,10	0,06	0,12	-0,04	60	0,06	200,00
Частка власних оборотних коштів у запасах	18,25	24,88	6,55	1,89	136,33	-18,33	26,33

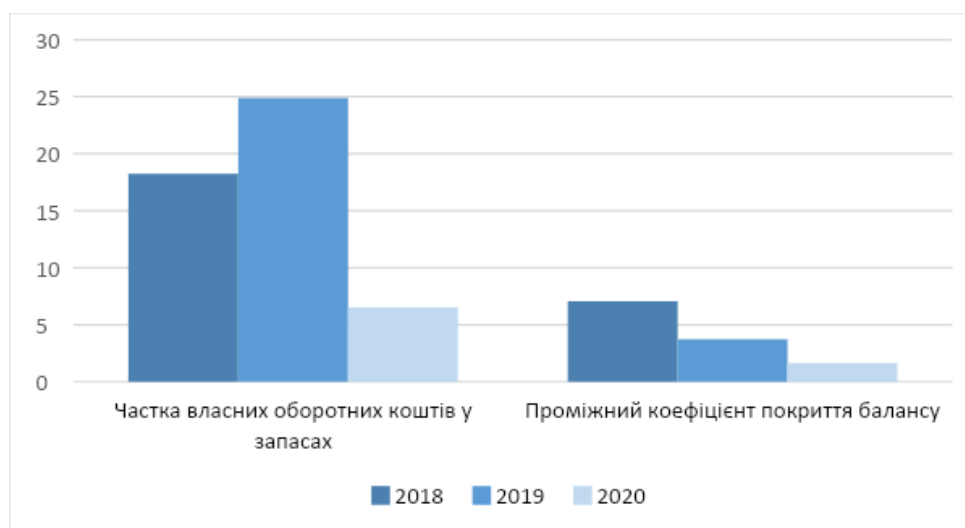

Рис. 3.5. Показники ліквідності і платоспроможності

Рис. 3.6. Показники ліквідності і платоспроможності

3) Аналіз ділової активності підприємства

1. Загальна оборотність капіталу - відношення виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг) до підсумку по балансу.

$$\text{Об}_{\text{.кап.заг}} (2018) = 2\,897\,960 / 7\,291\,374 = 0,40$$

$$\text{Об}_{\text{.кап.заг}} (2019) = 3\,664\,987 / 5\,942\,698 = 0,62$$

$$\text{Об}_{\text{.кап.заг}} (2020) = 3\,526\,047 / 4\,955\,375 = 0,71$$

Загальна оборотність капіталу є показником ділової активності, який показує ефективність управління власним капіталом компанії. Зріст показника протягом 2018-2020 років говорить про постійну оптимізацію роботи підприємства в цій сфері.

2. Оборотність готової продукції - відношення виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг) до вартості готової продукції.

Досліджуване підприємство є постачальником аеронавігаційних послуг, тому даний показник визначити неможливо.

3. Оборотність запасів - відношення виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг) до вартості запасів.

$$\text{Об.запасів} (2018) = 2\,897\,960 / 143\,398 = 20,21$$

$$\text{Об.запасів} (2019) = 3\,664\,987 / 35\,975 = 101,88$$

$$\text{Об.запасів} (2020) = 3\,526\,047 / 30\,739 = 114,71$$

Оборотність запасів - показник ділової активності, який показує на ефективність керівництва запасами в компанії. Значення показника свідчить

про кількість оборотів, що здійснили запаси за рік. Постійне збільшення оборотності протягом 2018-2020 років говорить про те, що ведеться константне покращення політики управління запасами.

4. Оборотність дебіторської заборгованості - відношення виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг) до вартості дебіторської заборгованості.

$$\text{Об}_{\text{деб.заб.}} (2018) = 2\,897\,960 / (742\,488 + 168\,526 + 35\,892 + 34\,598 + 57\,744) = 2,79$$

$$\text{Об}_{\text{деб.заб.}} (2019) = 3\,664\,987 / (502\,147 + 32\,753 + 38\,655 + 37\,315 + 113\,632) = 5,06$$

$$\text{Об}_{\text{деб.заб.}} (2020) = 3\,526\,047 / (23\,306 + 39\,826 + 34\,069 + 16\,036 + 36\,600) = 23,53$$

Показник ділової активності, що говорить про ефективність управління заборгованістю клієнтів і інших дебіторів. Вагомість коефіцієнта знайомить з кількістю оборотів дебіторської заборгованості, тобто скільки разів дебітори сплатили свої борги перед компанією. Найкраще значення показника у 2020 році.

5. Середній строк обороту дебіторської заборгованості - відношення вартості дебіторської заборгованості до виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг), помножене на 360 днів.

$$C_{\text{тр.об.деб.заборг.}} (2018) = (742\,488 + 168\,526 + 35\,892 + 34\,598 + 57\,744) / 2\,897\,960 * 360 = 129,13$$

$$C_{\text{тр.об.деб.заборг.}} (2019) = (502\,147 + 32\,753 + 38\,655 + 37\,315 + 113\,632) / 3\,664\,987 * 360 = 71,17$$

$$C_{\text{тр.об.деб.заборг.}} (2020) = (23\,306 + 39\,826 + 34\,069 + 16\,036 + 36\,600) / 3\,526\,047 * 360 = 15,30$$

Середній строк обороту дебіторської заборгованості - індикатор ефективності взаємин з контрагентами, який показує, як довгенько останні погашають свої рахунки. Найкращий строк обороту дебіторської заборгованості у 2019 році, найгірший – у 2020 році.

6. Оборотність кредиторської заборгованості - відношення виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) до вартості кредиторської заборгованості.

$$\text{Об.кред.заб. (2018)} = 2\,897\,960 / 51\,099 = 56,71$$

$$\text{Об.кред.заб. (2019)} = 3\,664\,987 / 49\,528 = 73,99$$

$$\text{Об.кред.заб. (2020)} = 3\,526\,047 / 89\,253 = 39,51$$

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості - показник ділової активності, що вказує на кількість оборотів, які зробила кредиторська заборгованість протягом року. Теоретично достатнє значення – збільшення, що показує покращення показника з 2018-2020 року.

7. Середній строк обороту кредиторської заборгованості - відношення вартості кредиторської заборгованості до виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг), помножене на 360 днів.

$$\text{Ст.обор.кред.заб. (2018)} = 51\,099 / 2\,897\,960 * 360 = 6,37$$

$$\text{Ст.обор.кред.заб. (2019)} = 49\,528 / 3\,664\,987 * 360 = 4,90$$

$$\text{Ст.обор.кред.заб. (2020)} = 89\,253 / 3\,526\,047 * 360 = 9,11$$

Середній строк обороту кредиторської заборгованості протягом років збільшується, а отже і покращується.

8. Фондовіддача необоротних активів - відношення виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг) до вартості необоротних активів.

$$\text{Фонд}_{\text{необ.акт.}} (2018) = 2\,897\,960 / (9\,041\,593 - 5\,447\,346) = 0,81$$

$$\text{Фонд}_{\text{необ.акт.}} (2019) = 3\,664\,987 / (9\,335\,263 - 5\,864\,716) = 1,06$$

$$\text{Фонд}_{\text{необ.акт.}} (2020) = 3\,526\,047 / (9\,389\,681 - 6\,233\,116) = 1,12$$

Фондовіддача - показник ділової активності компанії, який показує ефективність використання основних засобів підприємства. Довгожданим є покращення ефективності використання основних засобів підприємства протягом періоду дослідження. У 2019 показник впав, а вже у 2020 збільшився.

9. Оборотність власного капіталу - відношення виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг) до вартості власного капіталу.

$$\text{Об}_{\text{.вл.кап.}} (2018) = 2\,897\,960 / 6\,852\,871 = 0,42$$

$$\text{Об}_{\text{.вл.кап.}} (2019) = 3\,664\,987 / 5\,478\,320 = 0,67$$

$$\text{Об}_{\text{.вл.кап.}} (2020) = 3\,526\,047 / 3\,868\,668 = 0,91$$

Показник ділової активності, що показує ефективність управління власним капіталом компанії. Збільшення показника протягом періоду дослідження говорить про стабільну оптимізацію роботи компанії в цій сфері.

Розрахунки наведені у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Показники ділової активності підприємства ДП «Украерорух»

Назва показника	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Абсолютне відхилення 2018/2017	Відносне відхилення 2018/2017	Абсолютне відхилення 2019/2018	Відносне відхилення 2019/2018
Загальна оборотність капіталу	0,40	0,62	0,71	0,22	155,00	0,09	114,52
Оборотність запасів	20,21	101,88	114,71	81,67	504,11	12,83	112,59
Оборотність дебіторської заборгованості	2,79	5,06	23,53	2,27	181,36	18,47	465,01
Середній строк обороту дебіторської заборгованості	129,13	71,17	15,30	-57,96	55,12	-55,87	21,50

Продовження табл. 3.4

Оборотність кредиторської заборгованості	56,71	73,99	39,51	17,28	130,47	-34,48	53,4
Середній строк обороту кредиторської заборгованості	6,37	4,90	9,11	-1,47	76,92	4,21	1,86
Фондовіддача необоротних активів	0,81	1,06	1,12	0,25	130,86	0,06	105,66

Оборотність власного капіталу	0,42	0,67	0,91	0,25	159,52	0,24	135,82
-------------------------------	------	------	------	------	--------	------	--------

4) Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

Фінансові результати діяльності підприємства самі важливі показники у системі управління підприємством, визначення і порядок формування яких для фінансового обліку та економічного аналізу регламентує П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», але вивчення наукових трудів вчених показує, що не існує одного підходу до класифікації фінансових результатів діяльності підприємства.

Показники для розрахунку фінансових результатів діяльності наведені у додатках Е, додатку Є.

Розрахунки фінансових результатів діяльності на ДП «Украерорух» наведені у таблиці 3.5

Таблиця 3.5

Динаміка фінансових результатів діяльності ДП «Украерорух»

Показник	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Абсолютне відхилення 2019/2018	Відносне відхилення 2019/2018	Абсолютне відхилення 2020/2019	Відносне відхилення 2020/2019
Чистий дохід від реалізації продукції	3 664 988	3 526 047	1 508 893	-138 951	96	-2 017 155	42,79

Продовження табл. 3.5

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(2 795 617)	(3 369 666)	(2 173 329)	574 049	121	-1 196 337	64,50
Валовий прибуток (збиток)	937 116	156 381	319 195	-721 990	18	162 814	204,11
Фінансовий результат	-	(1 407 915)	(1 499 468)	-	-	(91 533)	106,50

Від операційної діяльності							
Фінансовий результат до оподаткування	-	(1324 793)	(1 577 402)	-	-	(252 609)	119,07
Чистий фінансовий результат	-	(1122 989)	(1 478 220)	-	-	(355 231)	131,63

За досліджувані роки можна сказати що чистий дохід від реалізації продукції зростає, але фінансові результати говорять про погіршення тенденцій.

На такі результати в цілому впливає економічна ситуація в Україні. Підприємство не в змозі чітко оцінити, оскільки такі наслідки як тимчасова окупація та збройні сутички мали на всі активи, також вагомий внесок внесла інфекційна хвороба COVID-19, зобов'язанні та пов'язані з ними доходи та витрати. Значить підприємство не здійснювало коригувань зазначених статей фінансової звітності, що стосуються чи іншим чином пов'язані з Автономною Республікою Крим, неконтрольованої території Донецької та Луганської областей, та які відображаються на балансі РСП «Кримаерорух», Донецького РСП та неконтрольованої частини Харківського РСП.

Також необхідно зазначити, що станом на 31.12.2019 в звіті про фінансовий стан у складі дебіторської заборгованості обліковується накопичена заборгованість ПрАТ «Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України» перед підприємством у сумі 1 177 603 тис. грн. Протягом звітного 2019 року даному контрагенту, незважаючи на наявну непогашену заборгованість станом на 31.12.2018, надавались послуги.

Доходи від надання послуг з аеронавігаційного обслуговування, що становлять близько 99% загальних доходів підприємства, нараховуються в іноземній валюті (у євро), у той час як закупівлі здійснюються переважно у національній валюті. Цей фактор, а також заходи керівництва з оптимізації витрат у певній мірі компенсували негативні наслідки падіння обсягів

операцій. Підприємство було спроможне фінансувати господарську діяльність за рахунок власних коштів, частка боргового фінансування станом на 31 грудня 2019 та 2017-2018 років незначна.

Керівництво стежить за станом розвитку поточної ситуації і вживає заходів для мінімумам будь-яких негативних наслідків, наскільки це можливо. Дальший поганий розвій подій у політичних, макроекономічних умовах та/або умовах зовнішньої торгівлі може негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності підприємства.

ВИСНОВКИ

На сьогоднішній день розвитку своєчасна і повна сплата платіжних зобов'язань є необхідною умовою стійкого функціонування компанії в умовах розвинутої ринкової економіки. Сьогодні, коли Україна проходить повз, з'являється протилежна тенденція: криза несумісності.

Тому одним із важливих завдань є аудит, управління та аналіз дебіторської заборгованості, оскільки необережний підхід до дебіторської заборгованості призводить до уповільнення виплат, затримки виплати заробітної плати та, загалом, до погіршення фінансового стану компанії.

У цьому сенсі тема обліку та аналізу дебіторської заборгованості та її вдосконалення сьогодні надзвичайно важлива. Вивчення теоретичних аспектів досліджень бухгалтерського обліку та дебіторської заборгованості, аналіз законодавчої та нормативної бази свідчить про те, що наявність дебіторської заборгованості в певних межах є загальною рисою компанії, але не у випадках неконтрольованого зростання та систематичної затримки. (оскільки формування великих обсягів дебіторської заборгованості спричиняє низьку платоспроможність компанії);

Класифікація дебіторської заборгованості та дебіторської заборгованості важлива для правильної організації бухгалтерського обліку та надійного аналізу.

У сучасних умовах важливо провести внутрішній аналіз підприємства. На наш погляд, для підвищення довіри до бухгалтерської та фінансової звітності дебіторської заборгованості на підприємстві необхідно організувати систематичний внутрішній аналіз, для якого доцільно призначити спеціального спеціаліста.

Мета внутрішнього аналізу - допомогти працівникам компанії ефективно виконувати свої обов'язки, своєчасно виявляти помилки та

підтримувати створення та більш ефективного використання наявних ресурсів компанії.

У такий спосіб була розроблена процедура проведення внутрішнього аналізу дебіторської заборгованості, яка визначає: мету; основні завдання; ключові аспекти аналізу.

Було порівняно деякі наукові підходи до формування процесу управління дебіторською заборгованістю підприємства, а також узагальнені їхні особливості в авіаційній галузі;

Об'єктом дослідження дебіторської заборгованості на підприємстві є Державне підприємство обслуговування повітряного руху України.

ДП «Украерорух» засноване 24 грудня 1992 року та являє собою головний постачальник аеронавігаційних послуг в Україні, діяльність якого регулюється Міністерством інфраструктури України.

Основною місією підприємства є створення безпечного і якісного аеронавігаційного обслуговування повітряного простору України та повітряного простору над відкритим морем, в місцях, в яких за міжнародними договорами відповідальність за обслуговування покладена на Україну.

Державне підприємство «Украерорух» є безпечною часткою цивільної авіації України. Підприємство завжди розвиває та вдосконалює діяльність, рахуючи функціонування європейської інтеграції на національного аеронавігаційного середовища.

Головною складовою доходу підприємства є платежі, що сплачують авіаперевізники за обслуговування у повітряному просторі України.

Але досліджуючи аналіз основних фінансово-економічних показників підприємства спостерігаємо негативну тенденцію зменшення результатів діяльності за рахунок певних економічних обставин в країні.

Створена система навчальних підрозділів, яка допомагає організувати та здійснити професійну підготовку авіаційного персоналу в Державному

підприємстві обслуговування повітряного руху України (Украерорусі), до складу яких відносяться:

- 1) Навчально-сертифікаційний центр (Бориспіль);
- 2) Регіональні центри підвищення кваліфікації фахівців ОЦВС (Львів, Харків);
- 3) Тренажерні центри регіональних структурних підрозділів (Донецьк, Дніпро, Одеса, Бориспіль). [22]

Відповідно до вищевикладеного, пропонується створити положення для розрахунку сумнівних боргів із використанням методу питомої ваги. Оскільки метод класифікації та метод платоспроможності обчислюючи забирають багато часу і потребують попереднього аналізу та класифікації, цей метод з питомою вагою буде найпростішим для нашої компанії.

Наприклад, надається також розрахунок резерву сумнівних боргів. Відповідно до наших пропозицій щодо створення та обліку резерву сумнівних боргів необхідно внести зміни до Положення про облікову політику «Украерорух».

На наш погляд, впровадження всіх запропонованих удосконалень покращить організацію та облік дебіторської заборгованості та сприятиме безперебійному функціонуванню компанії в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бандурка О. М. Фінансова діяльність підприємств: навчальний посібник. Либідь, 1998. 312 с.
2. Білик М. Д. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Київ, 2005. 592 с.
3. Бланк І. А. Финансовый менеджмент: учебный курс. Київ: Ольга, 2002. 528 с.
4. Боді, З., Фінанси: навчальний посібник . – 2000. – 592 с
5. Бондарчук Л.В. Теоретико-методичні основи бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості *Науковий вісник Херсонського державного університету*, 2016, -№16.-с.135-138.
6. Бондарчук Л.В., Економ. Наук : спец. 08.06.04 бухгалтерський облік, аналіз та аудит . 19 с
7. Жарнікова В.В. Облік розрахунків з покупцями: систематизація поглядів та перспективи досліджень. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*, 2018р. №2. с.48-60.
8. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. № 996-XVI п 181 від 28.07.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 18.05.2021 р.).
9. Зінченко О.В. Економічна сутність та класифікація дебіторської заборгованості для потреб облікової системи підприємства. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2018. №25. с.819-820.
10. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. 2002. 469 с.
11. Костюнік О. В., Д. М. Недашковська, *Журнал «інвестиції: практика та досвід»* № 19/2017, URL:file:///C:/Users/Пользователь/Downloads/ipd_2017_19_11.pdf (дата звернення 01.06.2021 р)

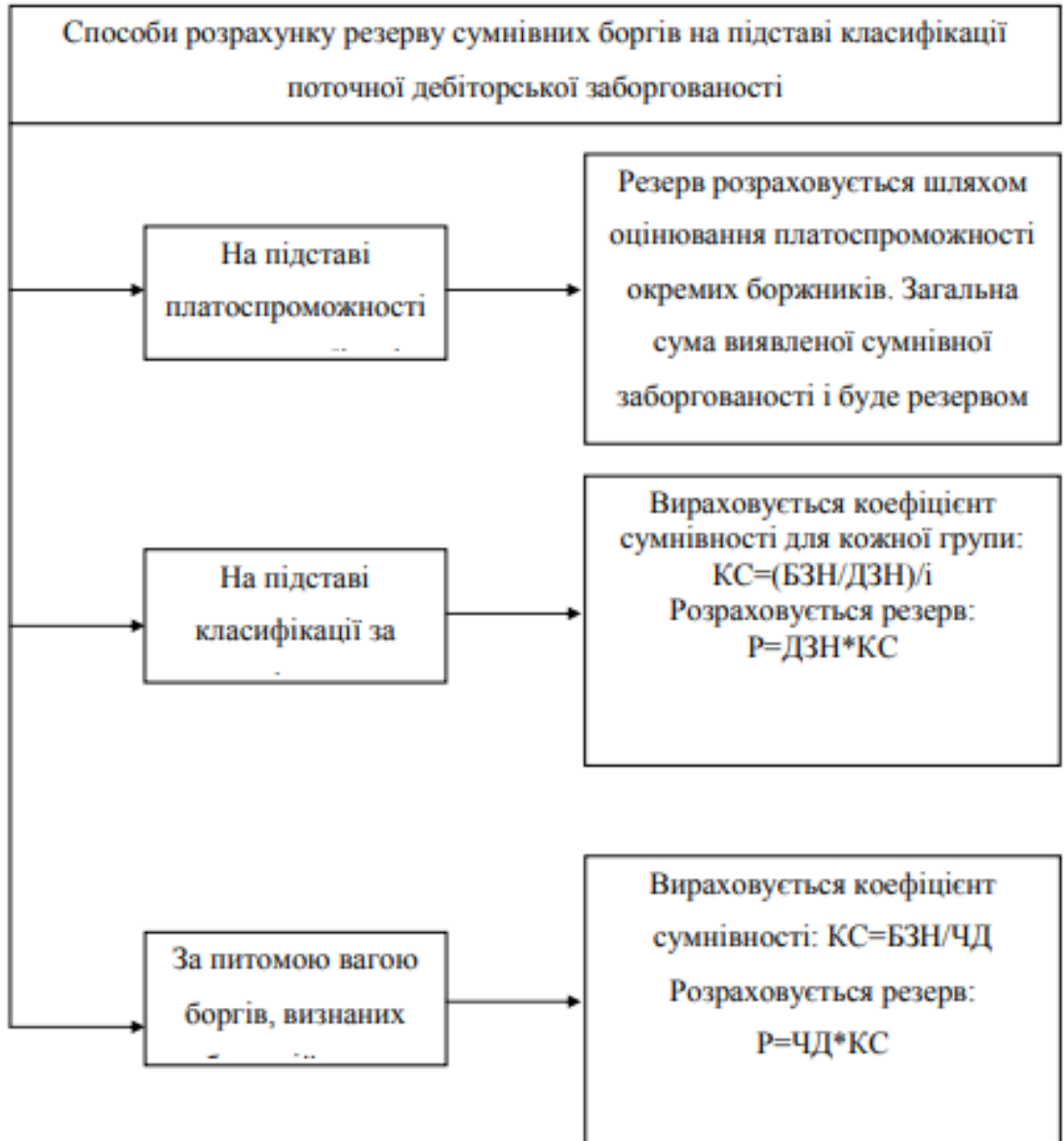
12. Костюченко В. Облік дебіторської заборгованості. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2008. № 7. , с. 2-9.
13. Кривоконь О.С. Аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємством. *Інноваційна економіка: всеукраїнський науково-виробничий журнал*.-2012.№3., с164-1
14. Кручак Л.В. Методика аналізу дебіторської заборгованості в системі управління підприємством, *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету*.,2019.№5(29).-с.161-165.
15. Кужельний М. В. Теорія бухгалтерського обліку : підручник, 2001., 360 с
16. Мазаракі А.А. Економіка торговельного підприємства. Підручник для вузів 2019. – 665 с.
17. Малькова Т. Н. Теория и практика международного бухгалтерского учета. «*Бізнеспреса*», 2001. – 336 с.
18. Медведик І.М. Напрямки удосконалення обліково-аналітичних досліджень дебіторської заборгованості. *Аграрний вісник причорномор'я*, 2006. Вип.. 37. – с. 198-201.
19. Міжнародні (стандарти) бухгалтерського обліку № 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» від 17.10.2013 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_015#Text (дата звернення 21.05.2021 р)
20. Наказ Міністерства фінансів України «Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» від 30.11.1999 р. № 291 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення 23.05.2021 р)
21. Некрасенко Л.А. Шляхи оптимізації дебіторської заборгованості підприємства. *Економічний простір*, 2012., №12., с.27
22. Офіційний сайт державного підприємства обслуговування повітряного руху України. URL: <http://uksatse.ua> (дата звернення 01.06.2021 р)

23. Податковий Кодекс України: Закон України від 02.12.2010р. № 275, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/> (дата звернення 01.06.2021 р).
24. Положенні про інвентаризацію активів та зобов'язань від 02.09.2014 № 879 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14> (дата звернення 02.06.2021 р)
25. Попазова, О. В. Тенденції змін дебіторської та кредиторської заборгованості на підприємствах України . Агро світ. 2008. №7. С. 40-41.
26. Про затвердження положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999р. №23 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99> (дата звернення 03.06.2021 р)
27. Про затвердження положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 13 «Фінансові інструменти»: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.2001 року № 559. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01#Text> (дата звернення 04.06.2021 р)
28. Райзберг, Б. А. Сучасний економічний словник: словник, 2008. 512 с.
29. Редько, О. Ю. Аудит в Україні. Морфологія: монографія Інформаційно-аналітичне агентство, 2008, 493 с.
30. Савченко, В. Я. Аудит: навчальний посібник, 2005. – 322 с.
31. Сопко, В. В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навч. Посіб, 2006. 526 с.
32. Стоун, Д. *Бухгалтерський облік та фінансовий аналіз*, 1998. 302 с
33. Сурніна, К. С. *Удосконалення обліку дебіторської і кредиторської заборгованості промислових підприємств*, 2018 р. с. 10.
34. Усач, Б. Ф. Контроль і ревізія: підручник, 2002. – 253 с.
35. Хендриксен, Э. С., Ван Бреда, М.Ф. Теорія бухгалтерського обліку, 2009, 576 с
36. Хома, С. В. Фінансовий облік: навч. посіб. Центр учбової літератури, 2010. 510 с.

37. Цал-Цалко, Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз: навч. посіб., 2002. 360 с.
38. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003р. №435-iv, URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/> (дата звернення 05.06.2021 р).
39. Швець, В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. Київ: 2008, 535 с.
40. Юрловський, Б. Припинення зобов'язання. Сучасний бухгалтер. Київ: 2004. №48. с. 12-20.

ДОДАТКИ

Способи розрахунку резерву сумнівних боргів

Додаток Б

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	<u>ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО ОБСЛУГОВУВАННЯ ПОВПРЯНОГО РУХУ УКРАЇНИ</u>	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
Територія	<u>КИЇВСЬКА</u>	за ЄДРПОУ	2019	01 01	
Організаційно-правова форма господарювання	<u>Державне підприємство</u>	за КОАТУУ	19477064		
Вид економічної діяльності	<u>Допоміжне обслуговування авіаційного транспорту</u>	за КОСФІГ	3210500000		
Середня кількість працівників	<u>1 4294</u>	за КВЕД	140		
Адреса, телефон	<u>Аеропорт, м. БОРИСПІЛЬ, КИЇВСЬКА обл., 08300</u>		5223		
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			3515874		
Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):			<table border="1"> <tr> <td>V</td> </tr> </table>		V
V					
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.

Форма №1 Код за ДКУД: 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	65 758	61 309
первісна вартість	1001	80 346	79 668
накопичена амортизація	1002	14 588	18 359
Незакінчені капітальні інвестиції	1005	765 283	727 667
Основні засоби	1010	2 523 797	3 594 247
первісна вартість	1011	5 184 368	9 041 393
знос	1012	2 660 571	5 447 346
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	35 284	39 505
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені асигнаційні витрати	1060	-	-
Завишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	406 909	-
Усього за розділом I	1095	3 797 031	4 422 728
II. Оборотні активи			
Заваси	1100	127 478	143 398
Виробничі запаси	1101	127 423	143 185
Незакіншене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	55	213
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити переуступання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	424 758	742 488
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	153 958	168 526
з бюджетом	1135	1 002	35 892
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	34 598
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	24 581	57 744
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 567 217	1 687 814
Готівка	1166	26	79
Расунки в банках	1167	1 566 718	1 687 735
Витрати майбутніх періодів	1170	2 211	18 150
Частка переуступання у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження додатку Б

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	14 518	14 634
Усього за розділом II	1195	2 315 723	2 868 646
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	6 112 754	7 291 374

Позначка	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	179 569	179 569
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у довідках	1405	532 103	1 795 963
Додатковий капітал	1410	5 030 729	4 859 909
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1413	17 430	17 430
Перерозподілений прибуток (непокряті збиток)	1420	-	-
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	5 759 831	6 852 871
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	14 936	9 693
Повільні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	104 964	174 316
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2 763	2 616
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних коштів	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату дивиденду	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	122 663	186 625
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	91 578	51 099
розрахунками з бюджетом	1620	16 384	15 560
у тому числі з податку на прибуток	1621	3 620	-
розрахунками зі страхування	1625	8 999	11 967
розрахунками з оплати праці	1630	42 511	61 902
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	711	1 580
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	52 786	84 524
Доходи майбутніх періодів	1665	776	656
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	16 515	24 590
Усього за розділом III	1695	230 260	251 878
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість державного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	6 112 754	7 291 374

Керівник

Бабейчук Дмитро Георгійович

Головний бухгалтер

Дутова Олена Станіславівна

¹ Визначається в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток В

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО ОБСЛУГОВУВАННЯ ПОВІТРЯНОГО РУХУ УКРАЇНИ	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
Територія	КИЇВСЬКА	за ЄДРПОУ	2020	01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Державне підприємство	за КОАТУУ	19477064	
Вид економічної діяльності	Допоміжне обслуговування авіаційного транспорту	за КОПФГ	3210500000	
Середня кількість працівників	1 4 322	за КВЕД	140	
Адреса, телефон	Аеропорт, м. БОРИСПІЛЬ, КИЇВСЬКА обл., 08300		52.23	
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)		3515874		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності				

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	20 991	21 554
первісна вартість	1001	34 558	66 042
накопичена амортизація	1002	13 567	44 488
Незавершені капітальні інвестиції	1005	767 805	888 549
Основні засоби	1010	3 599 375	3 470 547
первісна вартість	1011	8 839 376	9 335 263
знос	1012	5 240 001	5 864 716
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	17 681	17 515
Відстрочені податкові активи	1045	-	322 266
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	4 405 852	4 720 431
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	45 724	35 975
Виробничі запаси	1101	45 511	35 743
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	213	232
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	619 618	502 147
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	55 796	32 753
з бюджетом	1135	35 892	38 655
у тому числі з податку на прибуток	1136	34 598	37 315
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	44 368	113 632
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 639 107	494 224
Готівка	1166	79	36
Рахунки в банках	1167	1 638 964	463 105
Витрати майбутніх періодів	1170	18 150	4 431
Частка перестрахувача у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження додатку В

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	14 634	450
Усього за розділом II	1195	2 473 289	1 222 267
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	6 879 141	5 942 698

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	261 060	286 364
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	1 730 124	1 715 455
Додатковий капітал	1410	4 385 931	3 459 071
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	17 430	17 430
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-	-
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	6 394 545	5 478 320
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	62 392	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	174 316	134 850
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2 616	2 180
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	239 324	137 030
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	24 312
товари, роботи, послуги	1615	50 569	49 528
розрахунками з бюджетом	1620	15 560	19 153
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	11 967	15 958
розрахунками з оплати праці	1630	61 902	78 921
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1 580	2 168
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	84 524	125 136
Доходи майбутніх періодів	1665	656	255
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	18 514	11 917
Усього за розділом III	1695	245 272	327 348
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	6 879 141	5 942 698

Керівник

Ярмак Андрій Миколайович

Головний бухгалтер

Дутова Олена Станіславівна

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток Г

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО ОБСЛУГОВУВАННЯ ПОВІТРЯНОГО РУХУ УКРАЇНИ	Дата (рік, місяць, число)	2020	12	31
Територія	КИЇВСЬКА	за СДРГОУ	19477064		
Організаційно-правова форма господарювання	Державне підприємство	за КОАТУУ	3210500000		
Вид економічної діяльності	Довозіжне обслуговування авіаційного транспорту	за КОПФГ	140		
Середня кількість працівників	4 119	за КВЕД	52.23		
Адреса, телефон	Аеропорт, м. БОРИСПІЛЬ, КИЇВСЬКА обл., 08500		3515874		
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):					
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2020** р.

Форма №1 Код за ДСЗД: 1901001

А К Т И В	Код радян	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	21 554	19 745
первісна вартість	1001	66 042	67 764
накопичена амортизація	1002	44 488	48 019
Незвершені капітальні інвестиції	1005	888 549	963 736
Основні засоби	1010	3 470 547	3 156 565
первісна вартість	1011	9 335 263	9 389 681
знос	1012	5 864 716	6 233 116
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомість	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомість	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	17 515	13 434
Відстрочені податкові активи	1045	192 112	291 294
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок квіттів у централізованих, стрикових, резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	4 590 277	4 444 774
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	25 975	30 739
Виробничі запаси	1101	35 743	30 659
Незвершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	232	80
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Високо оціражані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	502 147	25 306
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	32 753	16 036
з бюджетом	1135	38 655	39 826
у тому числі з податку на прибуток	1136	37 315	34 069
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	113 632	36 600
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	494 224	352 334
Готівка	1166	36	18
Рахунки в банках	1167	463 105	352 310
Витрати майбутніх періодів	1170	4 431	9 192
Частина перестраховика у стрикових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження додатку Г

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	450	568
Усього за розділом II	1195	1 222 267	510 601
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	5 812 544	4 955 375

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	286 364	286 364
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	1 715 455	1 705 222
Додатковий капітал	1410	3 328 917	1 859 652
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	17 430	17 430
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-	-
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	5 348 166	3 868 668
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	134 850	592 669
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2 180	150 220
Довгострокові забезпечення	1520	-	34 651
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв наслідкових виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	137 030	777 540
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	24 312	22 056
товари, роботи, послуги	1615	49 528	89 253
розрахунками з бюджетом	1620	19 153	11 910
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	15 958	11 096
розрахунками з оплати праці	1630	78 921	50 247
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2 168	2 763
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	125 136	112 842
Доходи майбутніх періодів	1665	255	446
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	11 917	8 554
Усього за розділом III	1695	327 348	309 167
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість акцій недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	5 812 544	4 955 375

Керівник

Ярмак Андрій Миколайович

Головний бухгалтер

Дутова Олена Станіславівна

† Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство	ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО ОБСЛУГОВУВАННЯ ПОВІТРЯНОГО РУХУ УКРАЇНИ (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2019	01	01
			19477064		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2018 р.

Форма N2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 664 988	2 897 960
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 795 617)	(1 988 427)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	869 371	909 533
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	2105	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	937 116	705 614
<i>у тому числі:</i>	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(238 657)	(168 013)
Витрати на збут	2150	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(1 600 055)	(660 485)
<i>у тому числі:</i>	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	786 649
збиток	2195	(32 225)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	49 190	5 476
<i>у тому числі:</i>	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(6 434)	(418)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(66 918)	(15 307)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	2275	-	-

Продовження додатку Д

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	776 400
збиток	2295	(56 387)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(108 064)	(160 827)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	615 573
збиток	2355	(164 451)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	1 265 912	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	1 265 912	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	1 265 912	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 101 461	615 573

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	122 091	96 293
Витрати на оплату праці	2505	1 730 232	1 217 378
Відрахування на соціальні заходи	2510	368 629	261 249
Амортизація	2515	450 824	213 286
Інші операційні витрати	2520	1 959 196	1 026 571
Разом	2550	4 630 972	2 814 777

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Бабейчук Дмитро Георгійович

Головний бухгалтер

Дутова Олена Станіславівна

Підприємство	ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО ОБСЛУГОВУВАННЯ ПОВІТРЯНОГО РУХУ УКРАЇНИ	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2020	01	01
			19477064		

(найменування)
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2019 р.

Форма N2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 526 047	3 664 987
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3 369 666)	(2 797 734)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	156 381	867 253
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	204 877	55 063
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(300 773)	(238 658)
Витрати на збут	2150	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(1 468 400)	(439 406)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	244 252
збиток	2195	(1 407 915)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	86 773	74 181
Інші доходи	2240	38 004	6 588
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(11 451)	(14 783)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(30 204)	(12 524)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатку Е

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	297 714
збиток	2295	(1 324 793)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	331 958	(11 554)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	286 160
збиток	2355	(992 835)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	1 250 074
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	1 250 074
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	225 013
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	1 025 061
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(992 835)	1 311 221

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	125 052	136 533
Витрати на оплату праці	2505	2 281 425	1 730 232
Відрахування на соціальні заходи	2510	458 670	368 629
Амортизація	2515	407 705	452 941
Інші операційні витрати	2520	1 860 253	784 105
Разом	2550	5 133 105	3 472 440

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Ярмак Андрій Миколайович

Головний бухгалтер

Дутова Олена Станіславівна

Підприємство	ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО ОБСЛУГОВУВАННЯ ПОВІТРЯНОГО РУХУ УКРАЇНИ (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2020	12	31
			19477064		
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)			Форма N2 Код за ДКУД 1801003		
за		Рік 2020	р.		

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 508 893	3 526 047
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 173 329)	(3 369 666)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	-	156 381
збиток	2095	(664 436)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	319 195	204 877
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(171 329)	(300 773)
Витрати на збут	2150	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(982 898)	(1 468 400)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(1 499 468)	(1 407 915)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	149 086	86 773
Інші доходи	2240	2 627	38 004
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(58 752)	(11 451)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(170 895)	(30 204)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатку Є

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(1 577 402)	(1 324 793)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	99 182	201 804
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(1 478 220)	(1 122 989)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(1 478 220)	(1 122 989)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	97 715	125 052
Витрати на оплату праці	2505	1 275 271	2 281 425
Відрахування на соціальні заходи	2510	294 317	458 670
Амортизація	2515	402 341	407 705
Інші операційні витрати	2520	1 255 881	1 860 253
Разом	2550	3 325 525	5 133 105

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Ярмак Андрій Миколайович

Головний бухгалтер

Дутова Олена Станіславівна

